

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam poslati, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez listodobne vpošiljave naročnine se ne esira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafevih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravlništva telefon št. 35.

Hudobne denunciacije in preganjanja Brencetova in Brajčeva.

Prejeli smo iz Medvod od zanesljivega našega zaupnika sledeči dopis: V Medvodah in okolici je mnogo naprednih ljudi. Vsi ti ljudje pripadajo med izobražence, pa tudi precej delavcev je vmes. Škof Bonaventura ima v Goričanih svoj grad. Upravitelj tega gradu je preški župnik Brenceta, kateri je znan daleč naokoli po svojih prismojenih pridigah, posebno zaslovela je pridiga, ki jo je imel lansko leto o pomarančah. Takrat se ga je tudi prišlo imeti „Pomarančar“. Ako bi ostal Brenceta samo pri svojih pridigah o „pomarančah“, bi se mu samo smejali, toda ta namestnik božji je na prižnici tako grd in strasten huj-skač, da ga je zaradi njegovega počenjanja že enkrat prijel od državnopravdnosti. V „Slovenskem Narodu“ se je Brencetu že očitano prigovarjanje h krivemu pričevanju, a on si ni upal ničesar črhiniti na to očitano. Pač pa je Brenceta še vedno na isti poti, da vedno denuncira in toži razne ljudi. Kot oskrbnik gradu ljubljanskega škofa ima Brenceta pri škofu vedno odprta vrata in je tam persona grata. Dokaz temu, da je postal nedavno Brenceta duhovni svetnik. Iz kakšnih nagibov je dosegel to sicer brezpomembno, a vendar značilno čast? Škof ga je odlikoval samo zato, ker Brenceta vedno denuncira in preganja ljudi, ki nočejo trobiti v njegov rog.

Naše trditve, kako Brenceta preganja razne ljudi, hočemo s mnogimi dokazi podpreti. Najprej pričnemo s tem, da je pregnal iz Preske nadučitelja Sonca. Brenceta je sicer obdolžil druge osebe, da so ga pregnale, g. nadučitelja Sone pa lahko potrdi, ako je nepristranski, da ima glavne zasluge Brenceta. V tovarni v Goričanih je bil ravnatelj g. Hopfgartner, sicer Nemec, a hotel ni plesati tako, kakor je Brenceta žvižgal. Brenceta in njegovi kumpani so pričeli divjo gonjo proti Hopf-

gartnerju. Pisarili in tožarili so ga pri centrali na Dunaju. Posegel je še kdo drugi vmes, (povedali smo, da ima Brenceta vse zaupanje škofa) in ravnatelj Hopfgartner je bil pregnan iz službe v pokoj. Brenceta je padel potem na restavraterja Kolenca v Goričanih. Kolenec je bil odločen naprednjak in naročnik naprednih listov, ki so bili vedno v gostilni na razpolago. To je bodlo Brenceta in pisaril je vedno centrali, kako Kolenec delavce huj-ska proti tovarni. Na Dunaju se verjeli Brencetovim lažem in Kolenec je dobil odpoved kot restavrater. Brencetu pa še ni bilo dovolj to. Najel je delavce, ki so si izmislili, da je g. Kolenec prodal nekemu delavcu pokvarjeno meso. Ovadili so ga sodišču. Pri tem je pomagal znani mali Gostinčar, ki je prenašal dotično meso iz Medvod v Ljubljano. Da je bila ta trditve o Kolenčevem pokvarjenem mesu podtaknjena hudobija, je dokaz, da je bila Kolenčeva restavracija znana daleč okoli kot ena najboljših. Toda hudobija klerikalca preseže vse. Kako je bilo s pričami, si lahko vsak misli, če povemo, da so bili sami Brencetovi podrepani, in kake pojme ima Brenceta o krivem pričevanju, smo povedali že zgoraj. V Sori je bil tačas župnik Berce. Bil je to nepristranski in koncilijanten duhovnik. Kmalu se ga je oklenilo ljudstvo, ne samo iz Sore, temveč še od drugih krajev. Brenceta je to jezilo in začel je zopet z denunciacijami. Kaj vse je Brenceta obdolžil Berce, to ve samo škof in Brenceta. Škof je poslal zato v Soro kaplana Brajca, da bi nadzoroval Berce. Brajca je svojo špijonsko dolžnost storil v polni meri. Prišel je prenašati razne izmišljene novice Brencetu in ta škofu. Brajce se je skril v spovednico in poslušal, kako pridiguje Berce. Obrnil je vse besede in tako sta škofu lagala Brenceta in Brajce. Dne 30. oktobra je huj-skanje doseglo uspeh, ko je bila župniku Berce vzeta župnija. Bila je to že četrta žrtev Brenceta. Sedaj so padli po učitelju Grmeku in učiteljici Grusch. Čitateljem je znano vse, kako hudobno denunciranje se vrši

po „Slovenca“ in „Domoljubu“ od oktobra meseca lanskega leta pa do danes. Preški Brenceta pa še ni zadovoljen. Meseca marca se je spravil nad gospodično poštarico v Medvodah. Denunciral jo je poštnemu ravnateljstvu v Trstu. Vršila se je stroga preiskava proti nji, ki pa se je izkazala od konca do kraja kot hudobna izmišljotina Brencetova. Tusi je Brenceta prvič opeknel svoj nos, ker poštno ravnateljstvo napram svojemu uradništvu noče delati krivice, četudi to želi duhovni svetnik Brenceta. V Preski je nadučitelj Kiferle, mož, ki se popolnoma nič ne vmešava v politiko. Dokaz, da se niti občinskih volitev ni udeležil. Toda Brencetu ni vse, ker neče naganjati klerikalne politike. G. Kiferle je bil organist. Toda Brenceta mu je tako dolgo tla belil, da je moral g. Kiferle pustiti orgljanje, posebno še, ker so mu letos 1. julija katoliški delavci s silo vdrli k orglam in orglali brez njegovega dovoljenja. Brenceta je začel sedaj še gonjo proti Kiferlu. V anonimnem pismu je bilo že povedano g. Kiferlu, da bode tudi on šel. Kaplan Brajca tudi ne zaostaja za Brencetom. Tudi on je pregnal izvrstnega organista iz Sore. Tako sta bila oba, Brenceta in Brajca brez organistov.

Tako gre po vrsti hudobija na hudobijo. Brenceta zna sicer navidezno tako delati, da bi se ne izvedelo, da je on vseh teh denunciacij kriv, toda mi vse to lahko dokazemo s pričami, da je povsod hodil Brenceta, kjer so merodajne oblasti. Posebno hudo gonjo so začeli proti učitelju in učiteljici iz Sore. Tu so uporabili ves svoj aparat. Po eni strani so sodnijske denuncirali o huj-skanju dne 30. oktobra, po drugi strani pa so lazili okrog šolskih oblasti, da naj prestavijo učitelja Grmeku. Čudno je le, da so šolska oblastva sploh poslušala čenčarije Brenceta, ki nima prav nič opraviti s sorškim učiteljstvom. Še lepše je, da so hoteli sploh govoriti s Smovcem, bivšim županom, kateremu je bila dokazana tatvina in je bil že 14krat kaznovan. Prečudno je, da tatovi dobe poslušna ušesa! Kakor

se vidi, gre hudobija klerikalcev nemoteno naprej. Kdaj bode konec? Ali smo v deželi brezpravnosti, kjer ima samo duhovništvo absolutno moč v rokah in lahko vsakega ubije, kdor ne pleše po njenih ukazih? Nekaj posebnega je tudi to, da pristaši Brenceta in Brajca vedno pisarijo anonimna pisma. V teh pismih blatiijo vse osebe, katere so bile napadene v „Slovenca“. Pri državnem pravdnistvu leže pisma, kjer se zabavlja proti visokim osebam sodne in šolske oblasti. Pričevanje klerikalnih priči je imenitno, ko se hodiijo posvetovat v župnišče, kako bodo govorili. Znano je, kako gonjo so pričeli proti gasilnemu društvu iz Sore, katero društvo je dne 20. julija rešilo več kot polovico vasi Dol, da ni zgorela. Kako se je „Slovenec“ zaganjal v veselico dne 15. julija! Klical je politično oblast, naj prepove veselico, naj pošlje orožnike in vojake, in vendar se je vršila veselica ob ogromni udeležbi in v najlepšem redu. To so dokazi, kako korumpirano je klerikalstvo v naši okolici. Pošten človek se ogiblje teh ljudi, ki so pravi smrad iz pekla. Vsi ti slučajji pa kažejo, kako vnebovpjijoče so razmere v deželi in da naposled ne bo preostalo drugega, kakor braniti se proti temu terorizmu in tiranstvu po izgledu ruskih revolucionarjev.

Pismo iz Hrvatske.

(Nova vlada. — Postopanje „radikalcev.“ — Senzacionalna preiskava proti nadškofu.)

V Zagrebu, 2. avgusta.

Dolgotrajno in težko je bilo rojstvo naše nove vlade.

Mnogo visokih faktorjev, kakor tudi domačih neprijateljev je bilo mnenja, da je v njih interesu, da ne pride na krmilo nova vlada, ki jo je predložila hrvatsko srbska koalicija. Sedaj po imenovanju je poročalo več madžarskih listov to, kar sem vam že javil v svojem zadnjem pismu, da so namreč na dvor najbolj vplivali strahovi pred jugoslovansko konspiracijo. Ko se je posrečilo v tem oziru pomiriti kralja, je takoj sledilo

imenovanje novih treh oddelnih predstojnikov, naših javtonomnih ministrov.

To zavlačevanje imenovanja nove vlade, ta gonja vseh starih neprijateljev našega naroda proti konsolidaciji naših razmer je v resnici najboljše spričevalo koaliciji, da čuti in deluje patrijotično. Toda naša javnost je vsled dosedanjega absolutističnega režima tako ostrašena, da je že jela dvomiti o stalnosti novega položaja in se je bala reakcije.

Sedaj je pa končno koalicija (dasi še nima absolutne večine v saboru) priznana na najvišjem mestu kot predstavateljica večine hrvatskega in srbskega naroda, katere volja se mora respektirati v ustavni državi. To je seveda ukrepilo zaupanje v moč koalicije in učvrstilo njen ugled in odločilni vpliv na nadaljnjo vodstvo javnih poslov.

Čim je nova vlada zasedla svoje stolice, je ban Pejačević takoj nastopil daljši dopust ter prepustil vlado oddelnim predstojnikom. In že sedaj imamo nekaj izjav iz njihovih ust, po katerih se lahko sodi, da je res na vladnih stolicah zapihal nov, sveži zrak. Oddelni predstojnik za notranje zadeve podban dr. Nikolić je imel kratek programni govor. Najprej je naglašal, da je postavljen na to visoko mesto vsled izrečne volje narodnega predstaviteljstva. Nikdar ne smemo pozabiti, je rekel, da živimo v ustavni, parlamentarni državi in da je eksekutiva, četudi je samostalna v svojem delovanju, vendar le odvisna od legislative, s katero ji je treba delovati sporazumno. Koncem svojega govora je poudarjal, da imata vlada in sabor nalogo, da ustvarita z novimi zakoni pogoje za „svobodni in napredni ustavni razvoj“.

Dotakniti se nam je še neke pikantne podrobnosti v njegovem govoru.

Dr. Nikolić je v svojem govoru navel kot svojega prednika dr. Šumanovića, a v resnici je bil njegov neposredni prednik zloglasni Chav-

LISTEK.

Preveč ljubezni.

(Janko Bratina).

Tisto jutro je bilo umazano, deževno jutro slovenskih umetnikov in samomorilcev kakor bi dejal naš Cankar. Ljudi ni še bilo na cesti, dež je bil in siva, gosta megla je obdajala mesto.

Profesor Niko Pučnik se je vzbudil precej pozno in si pomel oči. Tema je še vladala v sobi, zastori so bili raztegnjeni čez okna, tako da se je komaj razločevalo predmete, ki so bili v neredu na mizi in po tleh.

— Fej vraga, je zagodrnjal, in še to vreme, še to vreme...

Pomencal si je zopet oči, pogladil si brado in se zagledal tja v kot... Kakor bi se nekaj plazilo tam, tako nekaj nerodnega, velikega; pa zopet je bilo videti mehko, ljubko. Kakor bi šepetalo tam in tiho hehetanje mu je donelo na ušesa. In bliže in bliže in bele, mehke roke so se stegnile proti njemu in topla usta se začutila na svojih. Kri mu je zakipela —

Stresel je z glavo in vstal. Počasi se je začel opravljal, ogleadal si je pri tem sobo in vsako posamezno stvar. Fotelj je tudi stal tam ob oknu. — No, kaj ne boš šel od tu, ne rabim te več; ona je tam sedela včas, sedaj si brezpotreben.

V kotu tiho, pritajeno šepetanje, kakor bi se nekaj poljubovalo, kakor bi bila to ura ljubezni —

Oblečen je že bil, stopil je k oknu in odgnil zavos.

Zunaj dež in blato; v temnih, umazanih potočkih se je voda stekala po cesti in profesorju Pučniku je to bilo neprijetno, nerodno. Obrnil se je nazaj od okna in bregnil se je ob fotelj. Prijel se je zanj z eno roko, z drugo si je segel preko čela.

— Da tu je bilo, tu. Kolikokrat sta bila tu srečna on in njegova Anica, da kolikokrat. Tako čista je bila ta ljubezen, tako močna, lepa, visoka.

Dolgo je že od tega, ko jo je spoznal; drobna je bila Anica takrat kot droben cvet. In srečala so se njuna pota, vstrepotala je pred njim, čutila je, da ga mora ljubiti, edino ljubiti. In naj bi jo rezal na kosce, ona bi ga vendar še ljubila, še vedno,

vedno. Srečna sta bila, srečna do zadnjih dni. Nič jima ni kalilo te mehke, sladke sreče, bila sta si vse: svet in življenje.

Naprej ni hotel misliti Niko; povesil je glavo še bolj, in sesedel se je potem na fotelj. Zdelo se mu je, da je danes truden, da se mu kri pretaka leno in mrtvo po žilah. In zunaj je padal dež, ta umazan siv dež, ki je bil kakor težka, zoperna misel, ki se človeku zapiči v dušo in ga davi pod vratom kakor jastreb svoj plen. Prižgal si je cigareto.

V velikih kolobarjih se je dvigal dim okoli njegove glave, v vijugastih krivuljah se je izgubljal pod stropom. Eden je izginil, prišel je drugi in konca jih ni hotelo biti. Ah, te večne vijuge, te večne krivljaste, zasukane ceste, ki ste vedno kot dimovi krogi: pokažete se in izginjate v daljavi in popotnik ostaja sam, sam sredi vijugaste ceste in ne ve, kam bi se obrnil, kajti nikjer ne vidi izhoda, nikoder ni solnce. Deževne, zamazane in zakrivljene ceste.

— Vraga, moja pot je tudi taka kot tale dimov trak. Zavita, negotova, nazadnje se izgublja joča.

In v kotu tam, kjer se je sedaj malo razsvetlilo, je zopet nekaj oživelo, nekaj tihega, skrivnostnega kakor poletna bajka, kakor sen v božični noči.

Profesor Pučnik je to čutil, zdelo se mu je, da je nekaj okrog njega, da ga nekaj išče, da se stegujejo bele roke po njegovem vratu.

In nehote se je zopet spomnil na Anico, ki ga je ljubila tako iz duše, tako vroče. Spomnil se je vseh tistih ur, ko je njeno telo trepetalo v njegovih rokah, ko je drhtela in živela v ljubezni. Toda sedaj proč s tem, proč —

Stopil je zopet k oknu. Sivo težko je ležala megla po ulici in tam doli se mu je zdelo, da prihaja nekdo proti njemu. Ženska je bila, zavita v dolg zimski plašč, le oči so ji žarele tako gorko izpod gostih kostanjevih las, da ga je streslo do dna duše. To je ona — Mara, — Mara, ti si, kliknil je nehote, ti? Da, jez — In čemu prihajaš? — Ljubim te, ljubim. Ali ne veš, koliko časa sem hrepenela po tem trenutku, da te enkrat objamem, enkrat poljubim. Ali ne veš, Niko? Stopila je blizu in roke njene

so se stegnile, vrgla je plašč raz ramen in njeno bujno, kipeče telo se je stisnilo k njemu —

Pogledal je doli na cesto, a sedaj je bila zopet prazna. Le umazana voda se je stekala od srede proti krajema in delala čudno zavite grapice in struge. Stopil je potem k mizi, kjer so ležale knjige, pisma in listi papirja. Dve pismi sta bili odprti, eno belo, drugo zeleno. Pogledal je na prvo, Anica ga je pisala, pisala med solzami.

Že prej je čutila, da Niko ni več samo njen, da ga ima še druga — Mara. A to je ni razjezilo, njena ljubezen ni bila nič manjša. Vse bi bila dala zaaj, samo da bo on srečen. „Svobodni si,“ pisala mu je, „vzemi si drugo, vzemi si Maro, — a jaz naj te smem tudi ljubiti na tihem. Samo to mi pusti, vsaj to —“

Profesor Niko je prečital še enkrat te vrstice, začutil je vso njihovo težo in globokost, začutil, da za njimi ne tiči morda jeza ali kaj, ne, ljubezen, samo ljubezen.

In to mu je bilo grozno. Krivico ji dela in vendar ga še ljubi! Zakaj se ne jezi, zakaj ga ne krega, zani-

rak. S tem je dovolj jasno povedal, da ne bo sledil zgledu prejšnjega podbana, ki je bil pravzaprav vrhovni šef policije. Oddelni predstojnik za pravosodstvo dr. Badaj se zlasti odlikuje z moderno svojo izobrazbo in demokratskim svojim mišljenjem. Sprejel je samo uradništvu državnega pravdnštva in pravosodja in jih zagotovil, da bo najrigorozneje izvajal načelo, da so uradniki odgovorni in podvrženi samo zakonu, in da bi vobče ne mogel ostati na svojem mestu, ako bi ne mogel izvesti načela o neodvisnosti in samostojnosti sodnikov.

Takisto se je tudi oddelni predstojnik za nauk in bogočastje dr. Milan Rojc odločno izjavil za popolno avtonomijo vseučilišča. Te izjave so v diametralnem nasprotju z mišljenjem in delovanjem prejšnje vlade.

Končno še ena izjava. Zagrebško meščanstvo se je pripravljalo, da priredi z veliko bakljado in serenado manifestacijo novi vladi. Toda vsi trije oddelni predstojniki so odklonili to počaščenje, in sicer s pismom, v katerem pravijo, da so šele v začetku velikega dela in ker jim je sedaj nujno potrebna ljubezen in podpora vseh patrijotičnih faktorjev, jim bo to naljubše zadoščenje in priznanje za njihovo delo in v dosego uspehov. Kar bi se potrošilo za to manifestacijo, prosijo, naj se ta denar da raje v kak patrijotični namen, v katero svrhu prilagajo tudi oni 100 K. — To pismo je napravilo povsod najboljši vtisk.

Oddelni predstojnik M. Rojc je takoj prvi dan v imenu vlade kupil od umetnika Valdeca krasni mramorni doprsni kip škofa Strossmayerja, Tudi to je karakteristično.

Odkar se je razglasilo imenovanje nove vlade, se je na mah spremenilo vedenje frankovcev in klerikalcev. Dočim so poprej složno z madžaroni valili skalovje proti novi vladi, hočejo sedaj, ko je koalicija vendar zmagala, urediti po mogočnosti svoje postopanje napram novi vladi tako, kakršnega so zavzemali napram stari vladi: na zunaj „načelna“ opozicija, a drugače pa da morejo vleči vse koristi od naklonjenosti vlade.

Klerikalci okoli „Hrvatstva“ pa so celo že ponudili novi vladi popolnoma svojo službo. Seveda se boje, da bi se moglo tudi kaj ukreniti proti njihovi volji, ako bi stali v paradi nasprotnikov.

Te dni je vzbudila senzacijo vest „Pokreta“, da je sem prispel škof Palunko iz Splita, da v imenu rimske stolice izvede preiskavo proti nadškofu Posiloviću radi njegovega glasovanja za interkonfesionalni zakon ter zaradi nekih nerednosti v kapitlju. Znano je, da je nadškof Posilović slabotnež, ki se kloni vsem jačjim uplivom. Tako je popolnoma

služil Khuenovskemu sistemu ter celo glede zadnjih volitev izdal okrožnico na duhovščino, da povsod dela proti naprednjakom in bratoma Radićema ter s tem hotel pomagati madžaronom. V novem saboru je prišel še na dve seji, da bi s svojim virilnim glasom podprl pobite madjarone. Ko je stara vlada predložila novi nazadnjaški interkonfesionalni zakon, je on, dasi so klerikalci strašno rovali i proti takemu zakonu, došel v sabor in glasoval za to vladno zakonsko osnovo. Vsled tega so ga nenavadno ostro kot nevedneža in boječneža napadli djakovački klerikalci ter ga zato pošiljali v samostan. Ali kakor je Posilović slabotnež, tako je tudi silen skopuh zlasti napram vsem rodoljubnim svrham. Kot skopuh je prišel v konflikt naposled celo z zagrebškimi klerikalci, akoravno jih preveč podpira (plača namreč okoli 60.000 K letnega deficita za klerikalni dnevnik „Hrvatstvo“) ter z jezuiti, ki hočejo še bolj mozgati njegovo blagajno. Zato so se vsi ti interesi združili in obtožili pri Vatikanu svojega nadškofa. Posilović je takoj, ko je prišel ta vatikanski vizitator, obrnil svojo ladjo in odšel v kopališče. Zdaj hoče, da mu postavijo koadjutorja. To je torej usoda človeka, ki je hotel na vse strani služiti, samo ne svojemu narodu.

Pismo iz Srbije.

Nelojalna borba. — Narodna skupština. Belgrad, 2. avgusta.

Samostalni (mlajši radikali) se nikakor ne morejo vziveti v novi svoj položaj, v katerega so jih stavile poslednje volitve. Oni nikakor nečejo priznati, da so v enem letu, dokler so bili na vladi, storili toliko nerodnosti, da je bil njihov poraz pri volitvah samo naravna posledica njihovega sicer kratkotrajnega ali popolnoma brezuspešnega vladanja in zato še vedno trdijo, da jim večine v skupštini ni odvzel narod pri svobodnih volitvah, nego g. Stojan Protić, minister notranjih zadev s pomočjo sebi podrejenih administrativnih organov.

Ta trditev je iz temelja neosnovana. Po zakonu imajo volilci pravico pritožiti se radi vsake nezakonitosti, ki se pri volitvah izvrši, in te pritožbe potem rešuje narodna skupština pri verifikaciji volitev. „Odjek“, organ samostalcev, je začel takoj po volitvah prinašati dan za dnevom z debelimi črkami natisnjene pozive, naj se volilci povsod, kjer so vladni organi presirali volilce ali drugače protizakonito postopali pri volitvah, pritožijo na pristopno mesto. Vsak dan je „Odjek“ priobčeval te pozive, ali pritožb od nikoder ni bilo, izvemši Belgrad, Kruševac in nekaj občin v rudničkem okrožju — vse od tam, kjer so bili izvoljeni samostalci, a nikjer se nihče ni pritožil radi izvolitve kakega poslanca vladne stranke!

To je jasen dokaz, da so bile volitve svobodne, ker ako bi bilo nezakonitosti, bi bilo tudi pritožb!

Ali tudi te obdolžitve samostalcev ne zadostujejo, nego zavračajo krivdo radi svojega poraza tudi — na kralja! V glavnem svojem organu se še ne upajo direktno svojih misli izreči, ali zato prav radi v svojem postranskem organu „Dnevni Listu“ kritikujejo kraljevo postopanje v poslednji kabinetni krizi, ko je demisionirala iz njih sestavljena vlada. Samostalcem sedaj nikakor ni prav, da je takrat poveril kralj sestavo novega kabineta g. Nikoli Pašiću in se pritožujejo, da so bili njihovi ministri „najureni“ (spodeni) iz svojih položajev.

Taka borba je nedopustna in te trditve so izmišljene. Kabinet gosp. Save Grujića je predložil kralju svojo demisijo, katero je motiviral s tem, da je naletel pri reševanju važnih državnih vpraševanj na nepremagljive težkoče. Popolnoma naravno je bilo, da je kralj tako motivirano ostavko moral sprejeti, a ravno tako naravno je bilo, da je poveril sestavo novega kabineta šefu najmočnejše opozicijske stranke.

Enak slučaj smo imeli lansko leto, ko je odstopil kabinet gosp. N. Pašića in so prevzeli vlado samostalci. In lansko leto se samostalci niso čisto nič pritoževali na kralja, ker takrat so oni prevzeli vlado kot opozicijska stranka, a letos so pršli v ta položaj zmerni radikali! Hme — — —!

Ustava daje vendar kralju pravico, da poveri sestavo kabineta, komur ravno on hoče, a stvar je dotičnika, ki pristane na to, da kabinet sestavi, kaj in kako bo delal, ali dobi v parlamentu dovolj podpore ali ne. Posebno v letošnjem slučaju kralj nikakor drugače ni mogel rešiti krize, kakor na ta način, da je poveril sestavo kabineta voditelju parlamentarne manjšine, ko je večina že izjavila, da novega kabineta ne more sestaviti. Proti parlamentarnim običajem in tradicijam se tukaj ni grešilo, kakor se niti lansko leto ni grešilo, četudi takrat niti formalne ostavke kabineta ni bilo.

V ostalem, stvar je zelo jasna. Nepotrebno bi bilo braniti vedenje kraljevo v poslednji ministrski krizi in jaz sem se na tem ustavil samo vsled tega, da se vidi, na kako smešen način samostalci zavaravajo sami sebe, da njihovega poraza ni zakrivilo njihovo nespretno enoletno vladanje, nego nova vlada in — kralj. „Dnevni List“ se je končno že preveč zaletaval v osebo vladarjevo in zato je bila ena poslednjih njegovih številčk zaplenjena, kar je v Belgradu, kjer so konfiskacije zelo redke, vzbudilo senzacijo in splošno obsodbo — ali ne obsodbo oblasti, ki je list konfiscirala, nego je vse obsodilo list, ki

je strankarsko tako zagrizen, da ne izbira v borbi sredstev in napada celo vladarja, ki s strankarskimi prepričaji nima ničesar skupnega, nego se zaveda svojega delikatnega položaja, na katerem se ne more vmešavati v strankarsko življenje svoje države.

Verifikacijska razprava se nadaljuje, ali se v najkrajšem času konča, ker se je, kakor je že bilo javljeno, dosegel med obema grupama radikalne stranke sporazum v vprašanju verifikacije volitev v Kruševcu (mesto) in treh občinah rudničkega okrožja.

Na interpelacijo nacionalcev v zadevi carinske vojne z Avstro-Ogrsko je odgovarjal ministrski predsednik, minister zunanjih zadev g. N. Pašić v tajni seji narodne skupštine in je predložil poslancem akte, ki se nanašajo na carinsko vojno, podal je poslancem tudi nekih drugih informacij.

V inozemstvu se po večini zelo pogršno razlaga pojava nacionalistične interpelacije. Posebno dunajsko časopisje je prav rado trdilo, da so nacionalci nasprotniki carinske vojne in da zato zahtevajo sporazum pod vsako ceno.

Tako mišljenje je bilo v svojem temelju pogršno, ker nacionalistična interpelacija ni bila drugo kot navadna demonstracija proti vladi, ki je voditelju samostalcev, Ljubi Stojanoviću predložila vse dokumente o carinskem konfliktu in ga prosila za podporo njegove stranke v tej zadevi, a z voditeljem nacionalcev o tem ni govoril ministrski predsednik. Nacionalci so to smatrali za razžalitev stranke in zato so s posebno interpelacijo hoteli demonstrirati proti vladi, ker jih je bagatelizirala.

Sedaj je ta stvar poravnana. Sedaj so tudi nacionalci dobili vpogled v tok carinskega konflikta in tudi oni bodo — kakor vse druge stranke — podpirali vlado v njenem odporu proti avstrijskim zahtevam.

— nuškin.

Neverjetne vesti iz Črne gore.

Belgrad 3. avgusta. Preko Dubrovnika se razširja vest, da je knez Nikola v hudih denarnih stiskah. Ker se je črtala redna letna podpora Rusije v znesku 100.000 rubljev, je moral razpustiti oba stalna bataljona vojaštva. Tudi je knez prosil v Rusiji posojila, a ga ni dobil, nakar je izdal ukaz, da morajo mohamedanski podložniki služiti vojaške, turške žene pa se ne smejo več zagrinjati (?) na ulici. Ker so se vsled tega hoteli mohamedanci izseliti, naložil je visoko vojaško in izselniško takso. Sultan je baje sporočil črnogorskim mohamedancem, da jim raje priskrbi v Turčiji existenco, kakor bi jih pustil izsesavati po knezu. Sedaj baje knez namerava dati v najem svoji pristanišči kaki evropski državi. (Nam se zdijo vse te vesti zlobno izmišljene.)

Iz srbske skupščine.

Belgrad 3. avgusta. Po tri-dnevni debati je skupščina sprejela pooblastilni zakon, ki dovoljuje vladi sklepati začasne trgovinske pogodbe. Istotako se je dovolil kredit 500.000 frankov, da se najdejo nova pota za izvoz srbskih produktov.

Rusija po razpustu dume.

Vojaški puniti.

Petrograd, 3. avgusta. Odkar se je hipno — in skoraj gotovo samo navidezno — zatrl vojaški punt v Sveaborgu, začel se je boj med anarhistično rdečo in ustavno modro gardo. Rdeča garda upri-zarja najhujša grozodejstva, ropa orožje in dinamit. Člani rdeče garde so bili, ki so ukradli iz državne zaloge 2380 kg. dinamita. Tudi vse punte vojaštva provzročajo in vodijo člani rdeče garde ter so jih mnogo dobili, ko se je vdala uporna trdnjava Sveaborg. Vse zadene hujša kazen, kakor zapeljane vojake. Modra garda je ogorčena nad nasilstvi rdeče garde ter se ji povsod zoperstavlja oborožena.

London, 3. avgusta. Ko je hotel polkovnik Notarov na čolnu zbežati iz puntarske trdnjave Sveaborg, prišli so ga puntarji, ga zvezali, kamenjali tako dolgo, da je izdihnil, nakar so vrgli truplo v morje. Tudi generala Akegeva so prijeli in privezali v podzemskih prostorih. — Položaj v Helsingsforsu je zopet obupen. Na ulicah so neprestani boji med „rdečo gardo“, vojaštvom in policijo.

Varšava, 3. avgusta. Tudi v Kronštatu je punt le navidezno udušen, a na tihem še vedno vre ter se pripravljajo velike stvari. Punt je izrečno političnega značaja. Na zastavi puntarjev so bile zapisane iz dume znane besede: „Zemlja in svoboda!“ Puntalo se je 500 ženijskih vojakov in 2600 pomorščakov. Umorili so 8 višjih častnikov, 11 pa je ranjenih, med njimi admiral Beklemjčev zelo nevarno. Govori se, da je že umrl. Koliko vojakov je padlo v boju na obeh straneh, še ni dognano, število je zelo veliko. Takoj se je sestavilo posebno vojno sodišče, ki je že mnogo puntarjev ustrelilo. Namen puntarjev v Kronštatu in Sveaborgu je bil pomoriti vso izobraženstvo ter proglasiti komunistično republiko. Med puntarji so prijeli mnogo civilistov, največ Židov.

Berolin, 3. avgusta. Iz Petrograda se poroča, da je bil v Revalu velik punt med vojaki ter so bili hudi boji z vladnimi četami. Povsod sodeluje revolucionarska stranka s puntarji ter se bojuje na njihovi strani. 160 vojakov, ki so se udeležili punta, so vladne čete izvabile v zagato ter vse postrelile. Vojno sodišče v Revalu je obsodilo 18 zaprtih puntarjev na smrt. Zvečer

Dalje v prilogi.

čuže? To bi mu bilo lahko, vesel bi bil in ljubil bi drugo. A tako je uničen, zadušen.

Marino pismo je tudi tam. Iz spomina že ve, kaj mu je pisala. „Tvoja in samo tvoja. Pridi, ne mudi se tako dolgo, saj te tako težko, težko pričakujem.“

Začel je hoditi gori in doli po sobi. Zdelo se mu je, da je tu nekakov konec. Da sedaj ni zanj več mladosti, ne solnce, ne veselja. — Preveč ljubezni, mrmrljal je sam se sabo, preveč ljubezni. Čudni smo, zares. Da bi me sovražile tri, bi to lahko prenesel, a da me ljubita dve, tega ne, ne — — Preveč, preveč — Tako prazno mu je bilo sedaj vse, tako pusto. In tisti lepi upi so se razlili tja po cesti, blatni so bili sedaj in bogsivedi ali bodo spet kedaj čisti. Menda nikoli, zakaj cesta je bila umazana, nikdo ni nič pazil in hodili so po tistih mladih upih z debelimi črevlji.

Sedel je k mizi in začel pisati. Kakor bi si pisal smrtno obsodbo, se mu je dozdevalo, ko je zapisal: ne, a pisal je dalje; dve pismi je napisal, za Maro in Anico. Bih sta to grenki, težki pismi in nekako mrtvaški duh se je širil iz njih. Obema: ne!

Oddahnil se je potem, polagoma zapečatil oba lista ter vstal od mize. Vse, kar je ljubil, je ležalo tu pred njim mrtvo, zaprl je grob nad tem, kar je bilo njegovo — in vendar je moralo tako biti.

Zakričal bi, zaupil, da bi ga slišalo to, kar spi v teh grobih, da bi se še enkrat oglasilo in mu dalo roko v pozdrav. Šamo enkrat še — potem pa nikoli več, nikoli.

In tam v kotu je zašumelo, kakor pritajen smeh se je oglasilo. Kakor iz megle je prišla proti njemu Anica, stegnila je roke proti njemu; hotel jo je že stisniti k sebi, a kakor mehke sanje se mu je ovila Mara okoli vrata in ga poljubila na lice —

Naglo je stopil k oknu. Soba je bila prazna, nikjer ni bilo nič, le dve pismi sta ležala napravljena na mizi. Zasmejal bi se, se mu je zdelo, da bi bilo slišati daleč, daleč, kajti tu notri v sobi je sedaj nekov čuden duh, tako čuden, težek —

Zunaj je še vedno ležala megla nad mestom in v dušo njegovo je segal mrak, kakor bi že bilo zvonilo Ave Marijo — Preveč ljubezni, preveč — je govoril profesor Niko, ko je nesel oni dve pismi na pošto.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Plamen se je čudovito hitro razprostiral. Šotori so bili leseni in za njimi je ležalo polno slame in mrve, tako da je bilo kar naenkrat vse v ognju. Vojščaki so bežali iz šotorov napol oblečeni, prepustivši ognju orožje in živila in bežali so na ono stran tabora, ki je ležal proti mestu. Zmešnjava je bila strašna. Konji so se strgli od uзда in begali po taboru sem in tja, iskaje izhoda, ljudje so kakor blazni dirjali sem in tja in kričali, da ni bilo slišati povelj Nikolaja Kolovškega.

„Kamniki mora biti v božji milosti. Drugače bi mu ne bila došla pred glavnim naskokom ta pomoč,“ jo rekel Pirin prelatu Orsanu, ki je bil skoro ves gol prisopihal iz svoje sobe. Potem pa je vzel meč v roke in je skočil k Nikolaju Kolovškemu.

„Čujete li divje klice, ki prihajajo od mesta? Ali veste kaj pomenijo?“

Nikolaj je stopil na klop pred hišo in pogledal čez ograjo. Kar je videl, ga prevzelo tako, da je za trenotek omahnila roka njegova, ki je držala zastavo. Kamniški mestjani z vsem

svojim vojaštvom so dirjali proti gorečemu taboru. Z divjim kričanjem so naznanjali svoj prihod.

„Kristjani — za menoj, sovražnik je tu,“ je zakričal Nikolaj. Spoznal je nevarnost in to spoznanje mu je dalo hipoma zopet vse moči. „Kristjani — za menoj.“ Mogočno je donel ta Nikolajev klic čez tabor in ljudje so tekli skupaj, vzeli v roke, kar se je dalo rabiti za orožje ter planili na sovražnike, ki so že skakali čez ograjo. Sovražniki so trčili skupaj in vnel se je boj, ljut, neusmiljen boj.

Razoglav, držeč v eni roki zastavo v drugi meč, se je zapodil Nikolaj Kolovski med sovražnike. Bil je silen in neustrašen mož, neusmiljen v boju kakor v življenju, ki pa tudi sam ni iskal usmiljenja. Zavedal se je, da je vse izgubljeno, a to je vzbudilo v njem krvočno besnost. Divjal je med sovražniki tako, da je hitro ležalo vse polno trupel okrog njega.

Bojevniki so se bili razdelili na več skupin, in vsaka se je borila zase in vsak hip je kdo zletel v mogočni plamen, ki se je za temi skupinami dvigal proti nebu, podoben gorečemu poluvencu, položenem okrog Kamnika.

Naenkrat je Nikolaj zapazil, da ni nobenega sovražnika več v njegovi

bližini. Deloma jih je bil premagal in usmrtil, deloma so se bili umaknili. Toda v tistem trenutku je pritekel od strani vitez z rdečim peresom na šljemu in Nikolaj je dvignil svojo zastavo.

„Hej, tu je vitez Nikolaj Kolovski!“

„Hej, tukaj Bernard grof Sternberg.“

Pozdravila sta se z meči in potem skočila drug proti drugemu na boj na življenje in smrt.

Marko pl. Pirin je smehljal nekaj trekalj trenutkov opazoval ta boj, potem je s hitrimi koraki šel na levi konec tabora, kjer je stalo petdeset oboroženih in za boj pripravljenih jezdecev, ki so nemirno opazovali boj svojih tovarišev in nestrpnost čakali povelja, naj vzemo meče v roke in se zapode med sovražnike.

Vodja te čete je zapazivši Marka Pirina vzpodbodel svojega konja in jezdit vitez nasproti.

„Milostivi gospod — koliko časa bomo pa še tu zijala prodajali? Niti možje niti konji niso vajeni gledati takega boja le od daleč.“

„Luka — ne pozabi da je Kristof Zlatopoljec, ki ni mogel videti nobenega boja, da bi se ga ne udeležil!“

je bila vržena v stanovanje pred- sednika vojnega sodišča, polkovnika Nikoviča bomba, ki je polkovnika hudo ranila. V pristanišču je bil nekdo tudi streljal na velikega kneza Aleksandra Mihajloviča, a ga ni zadel.

Varšava, 3. avgusta. V Mitavi je izbruhnil vojaški punt. Garizijski poveljnik in dva stotnika so bili ustreljeni.

Petrograd, 3. avgusta. Punt na križarki „Pamjat Azova“ so provzročili civilisti pod vodstvom nekega dijaka. Civilisti so prišli v pomorščake preoblečeni na ladjo. Ustrelili so štiri častnike, drugi trije so hoteli v čolnu zbežati, a so jih puntarji s krogli potopili. Ko se je križarka vdala, so ujeli 266 puntarjev.

Varšava, 3. avgusta. V velikem artilerijskem taboru Rembertov pri Varšavi je že dva dni splošni punt. Puntarji so zapodili častnike ter sprejeli kozake s kar-tečami. O podrobnostih se varuje stroga tajnost.

Odesa, 3. avgusta. V Sebastopolu je punt. Puntajo se pomorščaki na štirih vojnih ladjah.

Položaj v Petrogradu.

Petrograd, 3. avgusta. Carska rodbina je bila danes ponoči v hudi nevarnosti, ker je carski grad (Peterhof) neposredno pod trdnjavo Konstantin, s katere so puntarji streljali s topovi. Vest o begu carske rodbine je neresnična. V Petrogradu samem so vsa javna poslopja dobila pomnoženo stražo. Neva se cele noči razsvetljuje z električnimi odsevi z ladij. Vse vojne ladje so pripravljene za vojno. Ob begovih so nastavljeni celi polki vojaštva, ker se boje, da pridejo puntarske ladje. Iz orožarne na Vasiljskem Ostrovu je bilo ukradenih pet topov. Vojaško stražo so zaprli, ker je skoraj gotovo postopala sporazumno z revolucion-skimi tatovi.

Preosnova ministrstva.

Petrograd, 3. avgusta. Pogajanja o vstopu nebirokratov v minist-rstvo so se zopet ustavila. Grof Heyden se je odpeljal na svoje po-sestvo.

Sestanek med nemškim cesarjem in angleškim kraljem.

Pariz 3. avgusta. Kar si Nemci najbolj želijo, o tem pišejo njihovi časopisi že par let. Namreč o sestanku cesarja Viljema in kralja Edvarda. Sedaj že zopet poročajo z vso sigurnostjo o takem sestanku. V Friedrichshofu že baje delajo obsežne priprave za sprejem angleškega kralja. Iz Hamburga se baje kralj Edvard odpelje v Marijine vari. Sestanek v Friedrichshofu je določen na 16. avgusta.

Vstaja v nemški Afriki.

Bjerolin 3. avgusta. V Bar-es-Salamu je bil spopad med četami

mrtev tudi zate. Moja ura še ni udarila. Čakajte mirno mojih povelj.“

Luka ni bil zadovoljen, ali odgovoriti ni utegnil, ker je njegov gospodar hitro odšel in stopil v platneni šotor, ki je stal na koncu tabora, kamor se plamen še ni bil razširil. V šotoru je sedel deček čudovito lepega obraza, oblečen po orijentalški šegi, ki je veselo vzkliknil, ko je Marko Pirin vstopil v šotor.

„Ah, Kristof, torej si se vendar srečno vrnil,“ je rekel deček in podal vitezu ob roki.

„Ne imenuj me tako. Kristof Zlatopoljec je tudi zate mrtev; tudi zate sem le Marko Pirin. Ali te je strah?“

„Da. Ostanite pri meni. Bojim se za Vas.“

„Ne boj se; v tem boju se mi ničesar ne zgodi. Toda ti ne moreš to ostati. Luka te odpelje na varen kraj in tam se kmalu zopet vidiš.“

Kristof Zlatopoljec, ki se je zdaj imenoval Marko pl. Pirin, je govoril nežno in mehko, obenem pa je hitel nadeti si oklop in šljem ter srebrne rokavice in se oborožiti s sulico in z bojnim mečem.

Lepi dečko, ki je bil kvečjemu sedemnajst let star, se je molče pokoril in je šel iz šatora ter zajahal pripravljene konja. Poslovil se je

glavnega voditelja Vangonov, Šabruma in nemškimi oddelkom. Vstaši so imeli baje 16 mrtvih, 179 pa so jih Nemci ujeli, dočim so izgubili Nemci samo enega (?) podčastnika. Večina Šabrumovih pristašev se je vdala.

Glasovi iz Idrije.

Oswald — glasbenik. Iz idrijskih „novic“, ki jih pošilja soboto za soboto Oswald, prijatelj jedi in pijače, v „Slovenca“, je razvideti, da se zanima črni general tudi za glasbo. Neštetokrat se je že zaletel v petje na realki, s „strokovnjaško“ kritiko zagovarjal glasbenika g. Šabca in na ta ali oni način dokazal, da zna šariti tudi na glasbenem polju. Torej je Oswald na vsak način — univerzalni ženi! Ni samo dober katehet, ampak je tudi dober muzikant. Samo tega še ne vemo, ali bi mu bolj pristojale orglice na usta ali lajna na obilnost njegovega telesa. Morda bi se mu podal tudi kravji zvonec okrog vratu. Odkdaj pa je Oswald tak glasbenik? Pravijo, mi ne vemo, ali je res, ampak le pravijo, da že tedaj, ko se je pripravljaval v ljubljanskem lemenatu za svoj vzvišeni poklic. Takrat še ni bil tako klerikalni, kakor je danes, zato je prepeval lepe in zaljubljene pesmi, ko je v počitnicah muzical od farovza do farovza. Katere pesmi obsega njegov repertoar, naj nam pove v „Slovenca“, da ga eventualno lahko v potrebi poprosimo pomoči.

Oswald je dobil nezaupnico od klerikalcev? Uradna „Laibacher Zeitung“ je prinesla v zadnjem času naznailo, da je zlobni Oswald izstopil iz načelstva tukajšnje klerikalne posojilnice in hranilnice. Kaj pa to pomeni? Ali je dobil nezaupnico, ker je slabo vodil politiko do zadnjih občinskih volitev? Morebiti pa poka, in Oswald hoče krivdo vreči na druge?

Oswaldova podpora ubogim dijakom. To se mora reči, da je zlobni Oswald ubogim dijakom neizrečno naklonjen. Njegove podpore so vsestranske. Vse, kar se slabega zgodi v Idriji, vse to zlobnajo Oswald in njegovi podrepani kot čin dijakov. In da zve o tem še širši svet, piše še par notic v „Slovenca“. Najbolj pa podpira zlobni Oswald di-jake, kadar pride do občnega zbora „Podpornega društva za dijake“. Takrat spravlja v to društvo politiko — po njegovem mnenju mora biti politika povsod — takrat agitira okrog za „en dober del“, ki obstoji v tem, da bi vrgli ravnatelja ali koga drugega požrtvovalnega člana iz od-bora. To se pravi podpirati, to pa to!

Dobrota je sirota št. 2. Nadaljno delovanje zlobnega Oswalda v prid ubogih dijakov pa obstoji v tem, da temeljito preresea one, ki imajo pravico voliti pri občnih zborih „Podpornega društva“. Pri prerese-tavanju ima njegovo sito velikansko luknjo, tako namreč, da „Delavsko bralno društvo“ ki je dalo dijakom le nekaj čez 1000 K, pade med smeti in nima pravice voliti. To je praviljubnost Oswalda in njegovih prijateljev.

Plačana zlobnost. Ko so prvokrat izšli idrijski glasovi, je zlobni Oswald hitro preračunal, koliko vrstic je in koliko je Juče zaslužil. Seveda sklepamo iz tega, da „Slovenec“ pla-čuje Oswaldu od vrste za njegove zlobne napade. Ne čudimo se, zakaj ima „Slovenec“ toliko novic iz Idrije, od Zlatopoljca s pogledom, polnim toplote in ko je odjezdil, je iz nje-govih milih oči kanila solza. Kristof se je delal, kakor bi ne bil zapazil te solze ter je odjezdil v tabor, koder je še vedno divjal najhujši boj, dasi je bilo od daleč razločiti, da zmaga-jejo Kamničanje.

V najnevarnejšem trenutku, ko so že omahovali Kamničanje, katerih je bilo po številu dosti manj, nego njihovih sovražnikov, je bil prihitel Krvosrd z večjo četo oboroženih kmetov in z divjim naskokom raz-podil vojsko Nikolaja Kolovškega.

„Krvosrd je tu,“ se je razlegalo po taboru in zavladal je strah med vojščaki in med plemenitaši. Krvosrdova četa je divjala med utrjenimi in izmučenimi oblegalci tako, da so bila tla hitro vsa preplavljena s krvjo. To je dalo Kamničanom novega po-guma. Združili so se s Krvosrdovo četo in končno pognali v beg ponosno vojsko.

V tem trenutku je prijezdil Zla-topoljec in sredi med armadoma se je vnel navidezno ljut boj med njim in med Krvosrdom, ki je trajal toliko časa, da sta se rešila Nikolaj Kolovski in prelat Orsano.

„Dovolj, brate“ je končno zakli-cal Zlatopoljec in dvboj je bil končan.

Oswald rabi denarja, no, zastoj on še ni nikoli nič storil. Na ta način bo lahko prištet med one slovenske „literate“, ki jim pisarjenje nekaj nese.

Uboge gospodične učiteljice so zdaj brez vsake pomoči. Oswald jim je odpovedal podporo, ker niso volile po njegovih načelih. Ena izmed gospodičen ga je vprašala: „Kaj ste pa že storili za nas?“ Se-veda je prečistiti obmolnil. Povpraševali smo, katere so neki te dobrote. Čujte in strmite! Zvedeli smo, da šteje Oswald med dobrote to, ker jih dosedaj še ni nikdar napadel in denunciral.

Nove slov. učne knjige. Učiteljski zbor je kriv, da ni idrijska realka slovenska, tako trdi zlobni Oswald. Seveda šesto leto že teče, kar dobivajo profesorji preveliko plačo, delajo pa nič, ker še niso spisali učnih knjig. Radovedni smo, kdo iz-med gospodov se je zavezal pri na-stopu službe, da bo spisal učne knjige? Sicer pa Oswaldu ne gre zato, če je to resnica ali ne, da le lahko napade realko, pa se zadovoljen. Morebiti pa misli, da se pišejo učne knjige kar tako kakor dopisi v „Slovenca“. Škoda je velika, zakaj ni nastavlil občinski odbor Arkota, Oswalda in Vogelnika na realko in danes bi imeli Slovenci že vse učne knjige za višjo realko. Arko, ki je zdaj nadzornik za vero-nauk, bi bil gotovo že spisal sloven-sko učno knjigo za ta predmet, zakaj če je zmožen za nadzornika, bo go-tovo še bolj zmožen za spisovanje učnih knjig, saj je nadzornik navadno sposobnejši nego učitelj. O Oswaldu se pa čudimo, da že ni izdal mate-matike za višjo realko, saj mora biti vendar dober računar, kakor kažejo dopisi v „Slovenca“. Mogoče je zato opustil načelnštvo v klerikalni hranilnici, da mu bo ostalo dovolj časa za najnovejšo učno knjigo. Kaj pa šele Vogelnik! Ministrstvu je baje dal besedo, ko ga je to imenovalo kuratorjem čipkarski šoli, da bo v kratkem spisal učne knjige za čipkar-ske šole, katere se bodo potem pre-vedle na druge jezike. Vsaj sam je zatrjeval to v tistem času, ko je do-segel to mesto. Preteklo je že tudi nekaj let, pa Vogelnikovih knjig do danes še nismo dobili v roke. Gotovo bo to delo tudi izvirno. Vidite, gosp. Oswald, kar tri take kapacitete imate med seboj. Pokličite jih hitro skupaj, še je čas. Plačilo vam gotovo ne izostane, zakaj nagrada bo gotovo boljša nego jo plačuje „Slovenec“ za sobotne novice. Firmo za založništvo vam svetujemo prihodnjič. Na delo tedaj!

Solsko izvestje. Razvalje-nemu Oswaldu ni bilo po godu, ker niso dobili vsi davkoplačevalci šolskih izvestij, češ, ti vzdržujejo mestno realko. Zakaj ni Oswald naučil svojih podrepanikov, da bi bili predlagali pri občinski seji, da občina založi še toliko izvestij, da ga dobi vsak davko-plačevalec. Lahko si mislimo, ker bi potem Oswald ne bil mogel napadati realke. Svetujemo vam, kušniti Os-wald, da zahtevate po dr. Šusteršiču od finančnega ministrstva, da tudi ta vpošlje vsakemu davkoplačevalcu letni račun in proračun, ker tudi ti pla-čujejo državni davek.

Klerikalni dijaki v Idriji. V četrtak večer sta prišla prva dva, in sicer tiho brez vsakega hrupa in brez društvenih znakov. Prišli so vsi (bilo jih je 13 tujih in 4 domači) po-samezno, ne v skupinah, videti jih ni bilo skoro nikjer, le zvečer so bili pri Didihu v spremstvu idrijskega klerikalnega cveta. Oskrbnik Penco jih je peljal v jama, a ne vemo, ali so imeli dovoljenje ali ne? V nedeljo ob 10. uri so bili pri maši skupno s travkovi na prsih, po maši so se kar poizgubili po dva in dva ter se niso opali skupno iti čez trg. Popoldne je bilo zborovanje (vstop so imeli le povabljeni). Kaj se je na zborovanju godilo, ne vemo. Zvečer so na har-moniko plesali in krokali pri Kroni do 4. zjutraj, Penco in gospa z njimi. V ponedeljek so tiho izginili kakor so tudi tiho prišli, ni jih bilo, vzela jih je noč. Pri Kroni je nekdo napravil neko govoranco in njen konec je bil: Vsak naj pije prav do dne vina kar še v litru je, v slavo devam Idrije! Tako se je končala ta sijajna klerikalna slovesnost!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. avgusta.

— **Kako so bili Koroški Slo-venci izdani in prodani**, to poja-snjuje danes došla številka „Mira“ obširno in natančno v poročilu o zadnjem zborovanju političnega in gospodarskega društva za Slovenec na Koroškem. Kar je razkril na tem shodu dr. Brejc, je sen-zacionalno in le obžalujemo, da ne moremo že danes posneti najvažnejših odstavkov iz tega govora, ki jasno priča, da so kranjski kle-rikalci z dr. Šusteršičem na

čelu izdali in prodali koroške Slovence. Tudi „Mirove“ dnevne novice so velezanimive. V notici: „Ali je to pošteno“ naslovljeno na „Slovenca“ pravi „Mir“:

„Glede na „celovski sklep“ piše „Slovenec“ od 28. julija doslovno sledeče: **„Celovski vodstvo ni ho-telo, da bi kranjski državni po-slanci delali za Korošce. Vemo za kranjske državne poslance, ki so pisali podatke, da bi koroške zahteve zastopali, pa niso dobili niti odgovora. V Celovcu so se tudi ravnali po separatističnem geslu ter so hoteli, da jih zastopa dr. Ploj.** — In dr. Ploj je tudi spre-jel ta svoj mandat tako, da je hotel tudi sam zastopati Korošce. **Kako so gospodje iz Celovca vodili stvar, o tem se bo še govorilo, ko bo stvar gotova, ker nečemo ji zdaj škodovati.** Šele, ko je bilo jasno, da je nemogoče kaj doseči, ko je bil neuspeh za Koroško gotov, tedaj so začeli vse zvrčati na kranjske po-slance in so začeli izhajati infamni članki v „Narodu“. Ravno pred celovskim zborovanjem je bil v Celovcu dr. Ploj. — Če bi hoteli na to odgovorjati v salonskem tonu ljubljanskih žurnalistov, rekli bi, da je to lopovstvo, ki mu ga ni para. Prašamo: **Kateri kranj-ski državni poslanci pa so pisali celovskemu vodstvu po podatke za volilno reformo, pa niso do-bili niti odgovora? Kateri so bili ti? Na dan z njihovimi imeni!** Gospodje dr. Šusteršič, vodja Povše, dvorni svetnik Šuk-lje, Pfeifer, Pogačnik, dr. Žitnik — **mi terjamo, da odgo-vorite na zgorejšnje vprašanje!** Kateri izmed vas pa ste pisali ce-lovskemu vodstvu po podatke za vo-lilno reformo, pa niste dobili niti odgovora? Ven z odgovorom! Biti hočemo na jasnem, da spoznamo, kakih sredstev se poslužuje katoliški list, da bi krivdo odval-il od sebe in svojih na tiste naše rodoljube, ki so z občudovanja vred-no požrtvovalnostjo prav v zadevi volilne reforme storili vse, vse, kar je njim sploh storiti mogoče bilo. — Na dan tudi sedaj takoj z vsem, kar imate „gospodom iz Celovca“ očitati glede nji-hovega vodstva v zadevi vo-lilne reforme! Stvar je že tako „gotova“, da ji tak razgovor ne more prav nič več škodovati. Tega izgo-vora vam torej ne pustimo veljati. Vi naše vodstvo sumničite, ter-jamo torej, da svoja sumničenja in namigavanja tudi opravčite, sicer moramo smatrati, da se ravnate po slaboznanem reku: „Calumniar audacter, semper aliquid haerebit.“ — „Le pogumno obre-kujmo, nekaj bo že obviselo.“ Toda krvavo se motite, če mislite, da boste na ta način omajali zaupa-nje koroških Slovencev do svojega političnega vodstva, ki stoji v nepre-stani zvezi z maso naroda, ki temu narodu ni diktator in zapo-vednik, temveč le njegov svetovalec in izvršitelj nje-govih teženj in želja. **Svarimo vas, da ne poskušate rušiti disci-pline v naših vrstah!** Tudi naj-boljši namen bi ne opravičil takega herostratskega poskusa; prokletstvo narod. izdajalstva bi padlo na tistega, ki bi na ta način hotel cepiti naše itak šibke čete in zanesti razpor med nje. V disciplini je moč vsake politične stranke. Zato smo prepričani, da se koroški rodo-ljubi ne bodo dali zapeljati in te nam prepotrebne discipline ne bodo rušili. — Kar pa se tiče raz-merja koroških Slovencev do poslanca dr. Ploja, je resnica samo ta, da je „Slovenska zveza“ sama refe-rat glede Koroške izročila dr. Ploju, in da so koroški Slovenci vsled tega obravnavali z dr. Plojem kot zaupnikom „Slov. zveze“. Zakaj se je ta referat izročil ravno dr. Ploju, nam ni znano; mislimo pa da radi tega, ker se je dr. Ploj že opetovano potegoval za koroške Slo-vence in naše razmere že precej po-zna. Gotovo pa je, da je bila naloga dr. Plojeva najtežja in najnehvaležnejša, ker je bilo od prvega početka jasno, da se bo glavna bitka med Vsenemci in Jugoslovanci bila na ko-roških tleh. Dr. Ploja sumničiti, kakor da bi bil on v zvezi s sklepi zaupnega shoda, je naravnost abotno. Kdo pa bo tako nespameten, da se bo trudil in potegoval za — lastno nezaupnico? **Resnica je, ki je enkrat za vselej prijeljemo, da sklepi zaupnikov niso povzročili kranjski liberalci niti dr. Ploj, da so ti sklepi mar-več izšli iz lastne, popolnoma sa-morazne inicijative koroških Slo-vencev**, ki so vsled polstoletne poli-tične borbe že sami toliko zreli, da ne potrebujejo nobenih političnih je-robov. Radi tega tudi nimamo nobe-nega poviča prikrivati, da je g. dr. Ploj v torek 24. julija na svojem po-tovanju na Tirolsko izstopil tudi v Celovcu, da poroča o dogodkih zad-njega časa. To je bilo tem naravneje,

ker je baš on bil od „Slovenske zveze“ določen referent za Koroško; če bi bil imel ta referat kdo drugi, smo uverjeni, da bi nam bil tudi prišel poročat. Kakšno pa je bilo njegovo poročilo, o tem priča najzanesljiveje nezaupnica, ki se je dva dni potem izrekla tudi njemu, dasi je pravič-nost terjala od nas hvaležnost za obili trud, ki ga je imel z nami in za nas v zadevi volilne reforme. Torej libe-ralce in dr. Ploja pustite le popolnoma na strani; radi celovških sklepov imate opraviti le s Koroški samimi.“

Na „Slovenčev“ trditev, da je na Koroškem liberalna struja in struja „proč od Ljubljane“ in za orga-nizacijo v Celovcu“ in da sta ti dve struji provzročili znani znameniti sklep na shodu političnega in gospo-darskega društva pravi „Mir“:

„Slovenčeva“ izvajanja kažejo, da se njegovi uredniki že dolgo ali pa še sploh nikdar niso resno bavili s koroškimi razmerami, o kojih so tako „čudovito“ slabo informirani. Kdor naše sedanje odnose je pozna, ve, da vse naše poli-tično delovanje stremi po koncentraciji vsega sloven-stva tako v političnem kakor v gospodarskem in socialnem oziru. Gospoda, pomagajte nam rajši praktično oživetvarjati to koncentra-cijo, mesto da pogrevate zastarele „Narodove“ napade na najodličnejše naše delavce. To je delo, ne pa vedno zabavljanje. Sicer pa nam dovolite vprašanje: sklepi zaupnikov so bili soglasni; če ste te sklepe povzročili, kakor Vi to pomotoma trdite, „libe-ralna“ in „separatistična“ struja, kje pa je potem ostala „Vaša“ struja? Ali ste pa morda hoteli dokazati, da „Vaše“ struje na Koroškem sploh ni? Ne, ne! Pustite rajši neresnično stran-karsko kvalifikacijo, ki dela samo zdražbe, ne koristi pa nikomur!“

Nadalje piše „Mir“ z ozirom na zna-ni sklep na shodu političnega in gospo-darskega društva:

„Tudi dr. Šusteršiča je celovška resolucija spravila iz ravnotežja. Kot trezen politik bi bil moral počakati celotnega poročila o našem shodu, predno si je opasal svoj „kavalirski“ meč in s par elegantnimi mahljaji obglavil uboge „voditelje“ še bolj ubogih koroških Slovencev. Kdor bo bral poročilo o shodu in z njim pri-merjal dr. Šusteršičeve strastne iz-bruhe, bo brez težave spoznal krivico, ki jo je dr. Šusteršič storil našim „voditeljem“. Jo bo li dr. Šusteršič kdaj popravil? Dvomimo! Danes ni-mamo namena na drobno polemizirati z njim, opozarjamo ga samo na po-ročilo o shodu, katero mu priporo-čamo v skrbno branje — potem pa naj slovenski javnosti še enkrat pove, kaj se je na shodu neresnič-nega poročalo? Tega odgovora pričakujemo. Dr. Šusteršič se tudi pritožuje, da se ga ni osebno obve-stilo o nezaupnici. To je res, toda naj oprost, da se na Koroškem etiketa drugače prakticira. Če bi bilo pred-sedstvo shoda moglo misliti, da mu s tem ustreže, bi mu bilo gotovo z ve-seljem postreglo. Sicer se pa oficijelno o sklepih zaupnikov ni niti drugih poslancev, niti kakega lista obvestilo, ker so se ti sklepi itak že drugi dan objavili v „Miru“, ki je glasilo ko-roških Slovencev. Prireditelji shoda potemtakem tudi ne morejo biti od-govorni za to, če je „Slov. Narod“ preje izvedel za shodove sklepe kakor „Slovenec“. Sicer se pa nam poroča, da je bil „Slovenec“ od svojega ko-roškega dopisnika neposredno po shodu o glavnih točkah resolucij brzojavno obveščen, vsled česar bi bil lahko, če bi bil hotel, tudi sam, kakor „Sl. Narod“, v petek zjutraj priredil posebno izdajo. — Končno še eno opazko: Dr. Šusteršič se pritožuje tudi radi tega, ker se ga ni na shod povabilo, da bi na njem za-stopal svoje stališče. Ta zahteva bi bila opravičena, če bi nam dr. Šu-steršič mogel jamčiti: da se na naše povabilo odzovejo tudi vsi drugi, ki so pri tej stvari soudeleženi, to je vsi slovenski in hrvaški in morda še kaki drugi slovenski poslanci, na vsak način pa tudi tisti nemški poslanci, s kojimi se je radi Koroške, Stajerske in Kranjske pogajalo in ne v zadnji vrsti tudi ministri, bivši in sedanji, ki so pogajanja vodili. Le če bi bila vsa ta slikovita družba zbrana, bilo bi enostransko slikanje razmer izklju-čeno. Ker pa takega tribunala niti dr. Šusteršič niti nam sestaviti ni mogoče, morali smo se zadovoljiti s tem, da izvajamo logične posledice iz tega, kar je z neoporekano zaneslj-i-vostjo v javnost prišlo. Saj to samo zadostuje, da si razumen človek more napraviti sodbo o tem, če se je vse storilo, ali pa kaj zamudilo ali zagre-šilo. Sicer pa vprašamo: Zakaj pa dr. Šusteršič ni šel zadnjo nedeljo na socialno demokratičen shod v Ljub-ljani, kamor je bil, kakor se poroča, tudi on osebno povabljen? Liberalce dr. Tavčar se je odzval temu vabilu in zastopal na shodu svoje stališče;

Zakaj tega ni storil tudi dr. Šusteršič? Naši sklepi so mu bili že znani takrat.

To so prave bombe, najhujša bomba pa so razkritja dr. Brejca, ki jih priobčimo v ponedeljek.

— **Še nekaj podrobnosti o Šusteršičevem izdajstvu koroških Slovencev.** Da je vodja klerikalne stranke, dr. Šusteršič, res izdal koroške Slovence, to je jasno vsakemu Slovencu, kateremu slepi strankarski fanatizem še ni omračil razuma; te sodbe ne more niti najmanj omajati klavni Šusteršičev zagovor v „Slovenou“, ki je pač tak, da ne more prepričati niti enega razsodnega človeka. Da se pa črno izdajstvo Šusteršičevo pokaže še v jasnejši luči, hočemo navesti dve podrobnosti, ki nepobitno dokazujejo krivdo famoznega klerikalnega veljaka. Evo jih! Nekaj dni kasneje, ko se je v odseku za volilno reformo odklonila zahteva, da se dasta koroškim Slovincem dva mandata, se je mudil vodja koroških krščanskih socialcev Weiss na Dunaju in je pri tej priliki z ozirom na to, da so pri razdelitvi volilnih okrajev, kakor se je nasvetovala s slovenske strani, interesovani tudi nemški krščanski socialci, interpeliral dr. Gessmanna, zakaj ni krščansko-socialna stranka glasovala za dotični slovenski predlog. Na to Weissovo interpelacijo je dr. Gessmann odgovoril dobesedno tole: „Ja, was wollt Ihr denn, wir haben doch im Einverständnis mit Dr. Šusteršič gehandelt!“ — Ko se je v odseku za volilno reformo dal kot kompenzacija za kočevski mandat 7. slovenski mandat na Štajerskem, so se Korošci brzojavno obrnili v Maribor sprosnjo, naj bi Štajerci ta novi mandat prepustili koroškim Slovincem. Štajerci so v to radevolje privolili in so to brzojavno sporočili poslanecem na Dunaj. Toda tisti, ki je bil protitemu, da bislovenski Štajerci odstopili 7. mandat koroškim svojim bratom, je bil dr. Šusteršič! Ali si upa dr. Šusteršič to tajiti?! Mož je sposoben tudi za to! Toda slovenska javnost mu že zdavna več ne verjame, saj mu celo koroški Slovenci, kakor izpričuje zadnji „Mir“, naravnost očitajo, da laže in laže!

— **Nemška sodba o volilni reformi za Koroško.** Koroški krščansko-socialni „Kärntner Tagblatt“ piše 29. julija doslovno: „Ko se je izvedelo, na kako majhen odpor je v odseku za volilno reformo naletela razdelitev volilnih okrajev, ki je za koroške Slovence naravnost uničujoča, se je neprijetno začudenje obračalo najprvo proti krščanskim socialcem, kakor da bi se ti za stvar ne bili dosti resno zavzeli. Sedaj pa se je izkazalo in se uvideva, da oni niso mogli več storiti, in da sta največ slovenska poslanca dr. Ploj in dr. Šusteršič bila tiista, ki sta interese štajerskih in koroških Slovencev izdala. „Mir“ pripominja, da kaže ta sodba v deželi izhajajočega lista, da prav nič ne pretiravamo, temveč da je strašna, gola resnica, če pravimo, da pomenja ta razdelitev okrajev naš narodni konec. Pa so še ljudje (Opomba ured. Dr. Šusteršič in „Slovenec“), ki skušajo sebe in druge slepiti s poudarjanjem „pridobitve“, ki jih volilna reforma baje prinese koroškim Slovincem. Študirajte naše razmere, potem govorite in sodite!

— **Plačilo koroških Slovencev nemškim krščanskim socialistom.** Dopolnilna deželnozborska volitev za zgornjezijski in špitalski okraj na Koroškem se je v soboto pri ožji volitvi končal z zmago nemškona-cijonalnega kandidata Hoferja, ki je dobil 6248 glasov. V tem volilnem okraju volijo tudi štiri slovenske občine: Brdo, Blače, Goriče in Št. Stefan. „Mir“ pravi: Obljubila se je z naše strani podpore pri volitvah nemškim krščanskim socialcem kot nekako povračilo njihove podpore pri zadnji dopolnilni državnozborski volitvi. To je bilo še pred glasovanjem o Koroški v odseku za volilno reformo. Potem gla-

sovanju smo takoj namignili, da bo slovenski narod na koroškem izvajal svoje posledice in izvajal jih je že pri tej volitvi. Pri prvi volitvi je manjkalo Huberju le 64 glasov do absolutne večine. V slovenskih občinah je bilo oddanih pri prvi volitvi 214 glasov, pri ožji pa 297, torej 83 več. Ako bi bili naši volilci tako glasovali pri prvi volitvi, bi bil Huber zmagal z 19 glasovi večine. To je bilo plačilo slovenskega ljudstva nemškim kršč. socialcem.

— **Slovenci, zahtevajte povsod „Mir“.** po vseh kavarnah in gostilnah! Nikjer, kamor zahajajo Slovenci, ne bi smelo manjkati tega glasila koroških Slovencev, ki bijejo neizprosni narodni boj. Zlasti zadnjo številko bi moral brati in imeti vsak Slovenec, — to je zgodovinska številka, ki bo za vedno sijajno manifestirala, kakose je vzdignil slovenski Korotan zoper krivično volilno reformo in zahteval pravico, ki mu gre po božjih in človeških postavah. Zadnja manifestacija koroških Slovencev imponira vsakemu in ga mora navdušiti za narodno stvar, ako ni popolnoma top in nesprejemljiv za višje ideale. **Zato, Slovenci, zahtevajte povsod v javnih lokalih „Mir“** ter podprite tako svoje koroške brate v gigantskem narodnem boju!

— **Nekaj vprašanj in nekaj odgovorov beljaškemu ravnatelju.** Dolgo so kovali odgovor, dolgo delali popravek in sedaj se lovijo v popravku za malenkosti, ki sicer res ne odgovarjajo sem pa tam dobesedno resnici, ki so pa za celo zadevo brezpomembni in večkrat toliko vredni, kot obtoženčev „jaz sem nedolžen.“ Pa kakor nam je umljiva zadrega beljaškega ravnateljstva, tako se ne moremo dovolj načuditi drznim zofizmom in kot resnično slikanim neresnicam. Prav glasno pa nam je celo treba protestirati proti tenorju celega popravka. Cela zadeva se slika kot nekaj nedostojnega, govori se o škandalu, piše se o aferi, kot zelo „važni osebni preiskavi“, ki se je ravno vsled važnosti izročila dr. Norerju. Usojamo si vprašati: Ali je nedostojno govoriti slovensko na postajah kot Beljak? Ali pa je nedostojno, da se vtika Teppner v službene zadeve uradnikov? Morda pa je celo nedostojno, da varuje vsakdo svojo čast s tem, da se ne pusti nesramno in neupravičeno napasti od visokega g. Teppnerja? — Saj drugega se ni zgodilo! Neresnica je namreč, da bi se bilo pred blagajno demonstriralo, da bi se bilo „večkrat in glasno klicalo ime postaje Kronau“ — (ki se pa imenuje vedno Kranjska gora — Kronau) — „slovenskim imenom Kranjska gora.“ Res pa je, da se je dostojno zahteval listek v Kranjsko goro, in kasneje se je dostavilo tudi Kronau. — Ali nimamo pravice v Avstriji in posebno na Spodnji Koroški govoriti slovensko? Nam mar sme zabranjevati to Teppner? Ali je škandal, če se ga zavrne? In slavno ravnateljstvo si upa trditi, da ni ponudilo roke v pomoč stotn. Teppnerju. — Se ve trditi, da ni res, da se ne bi postopalo napram nemškim uradnikom, ako bi se nedostojno obnašali izven službe, je lahko, a vprašanje, kako in kdaj bi se postopalo, pa nam slavno ravnateljstvo modro zamolči. Za kaj takega, kot v konkretnem slučaju, ko o nedostojnosti ne more govoriti drugi kot Teppner, bi se gotovo ne uvedla preiskava. — Zakaj pa nam sl. ravnateljstvo ni odgovorilo na že stavljeno vprašanje, kako je pa postopalo napram dr. Norerju, ko je svoje tovariše metal iz gostilne? Ali je bilo morda to dostojno obnašanje uradnika izven službe? Zakaj pa nam na ta fakt ne odgovori z „ni res“? — Pa slavná direkcija trdi, da je bilo „obnašanje dr. Norerja izven službe v vsem njegovem službovanju brez pogrška“, in da mu mora posebno „zaupati“ in mu izročiti vsled tega „posebno važne osebne preiskave“. Res je sicer nemara, da so slov. tovariši velikodušno

opustili ovadbo na ravnateljstvo, res je pa tudi, da slavno ravnateljstvo ve o tem slavnem činu svojega tajnika in vendar mu „posebno zaupa“ in izročita pod nož slovenske uradnike. — Objektivno postopanje s tem lahko slavi triumfe! — Koliko velja izgovor na prestavo „iz službenih ozirov“, bo jasno po tem vsakomur, kakor je jasno vsakomur, da dr. Maks Norer ni inkvizitor slovenskih uradnikov od Trbiža do Ljubljane. Sicer pa se je Hochmüllerju povedalo v obraz, da je prestavljen iz političnih ozirov. Rösslerja pa ne prestavijo. To ilustruje dovolj objektivnost beljaškega ravnateljstva in ministra Derschatte. Pri Hochmüllerju se ni ravnateljstvo nič oziralo na njegove rodbinske razmere in na to, da ima posestvo v Beljaku ter vsled premestitve veliko škodo. Pri nemških uradnikih ima ravnateljstvo vedno oziro, samo če se dotičnik malo brani in navede kake vzroke, naj so še tako malenkostni. Namen je pač očiten: zagreniti Hochmüllerju službo tako, da bi obupal. Za pretvezo premestitvi je služilo to, da je Hochmüller — kot Slovenec — zmožen slovenskega jezika. To je samo pretveza, zakaj uradni in občevalni jezik v Hochmüllerjevem službenem delokrogu je samo nemški.

— **Bodoča šentjanška železnica.** Poroča se nam iz Šentjanža: Naša železnica Kermel-Trebnje je že skoraj zagotovljena in se je že vsi veselimo, ker bo za nas velikega pomena. Prodajali bomo lahko svoje pridelke, posebno sadje in vino. Šentjansko vino je zaradi svoje kisline daleč na okrog priljubljeno in ima zaradi tega tudi visoko ceno. V vsakem oziru nam bo z novo železnico veliko romagano. Slišimo pa, da se namerava našo železnico zvezati tudi s progo južne železnice in sta sedaj dva projekta v preudarku in sicer zveza s Sevnico ali Zidanim mostom. Če bi se to uresničilo, bi nam bilo to zelo všeč, vendar, če bi smeli svetovati oziroma prositi, bila bi nam zveza z Radečemi, kjer imamo svoje okr. sodišče, ljubša kakor z Sevnico. Zračunalo pa se je menda tudi, da bi bila zveza z Radečami oziroma Zidanim mostom dosti krajša in cenejša kakor s Sevnico, ker bi se tamkaj moralo delati 6 mostov čez Mirno in 2 tunela, tukaj pa samo en tunel in bi bil tudi most čez Savo pri Radečeh krajši kakor pri Sevnici. Mero-dajni faktorji naj torej blagovolijo to zadevo dobro premisliti in tudi to upoštevati, da je zveza z glavno progo južne železnice Trst-Dunaj na Zidanem mostu veliko prikladnejša, kakor s postransko v Sevnici in da leži okrog Šentjanža proti Brunku in Radečam še veliko premogovih žil in druge rude, ki bi se lažje odvažala, ako bi tekla železniška proga mimo njih. Omeniti nam je le, da je v okolici Šentjanža še sedaj več premogovih „freischurfen“ in da so v Sredniku in Cerovcu že obstoječi rudokopi za cink, ki so se le zaradi tega morali opustiti, ker je bil odvoz predrag. Vsekakor naj se ta proga da premeriti in proračunati stroške in videlo se bo, da je ta proga veliko krajša, cenejša in prikladnejša. Upamo, da bomo tudi mi Šentjanci v preglednem času se približali velikemu svetu, ker sedanja okrajna cesta čez Brunek je vsled brezbrzičnosti cestnega načelnika, ki pusti navazati samo rdeč prhek lapar, ki razpade in se izpremeni v samo blato, pretežavna. Poleg tega pa je zaradi svoje strmine zelo nevarna in se je že zgodilo veliko nesreč. Dal Bog, da se uresniči naše upanje in naša želja.

— **Brutalnost in nasilnost katoliškega župnika.** Pretekli petek so našli kakor smo poročali v torkovi številki, posestnika Fr. Dovjaka z Brezovice pri Mokronogu na njegovem vrtu mrtvega. Zadel ga je mrtvoud že v četrtek zvečer. Mrtveca so odnesli v mrtvašnico in župniku Janezu Hladniku na Trebelnem je vdova naznaila smrt s prošnjo, naj odloči, kdaj bo pogreb. Župnik, že znani, nestrpni klerikalec Janez Hladnik, je pa odločil, da ne pokoplje pokojnega, ker se ni izkazal z velikonočnim izpovednim listkom in ker ni hodil ob

nedeljah k maši. Uboga vdova je nato brzojavila okr. glavarstvu v Krškem, da župnik noče pokopati njenega moža. Glavarstvo je brzojavno naročilo županstvu v Mokronogu, naj mrtveca le to pokoplje iz zdravstvenih ozirov. Mokronoškemu županu g. Gorjup se ne more očitati, da bi bil naprednega mišljenja pravijo celo, da bolj na klerikalno stran vleče. Zdaj je bil v zadregi, zato je poslal občinskega slugo k župniku na Trebelno s prošnjo, naj vendar mrliča, ki že teliko časa leži v mrtvašnici, pokoplje, sicer bo župan sam odredil, da se ga v nedeljo vsled ukaza okr. glavarstva pokoplje. Župnik je odgovoril, da ga na noben način ne pokoplje, da pa dovoli, ako se ga na neblagoslovljen del pokopališča pokoplje in tudi zvoniti se mu ne sme. Med tem se je zvedelo po Mokronogu in bližnjih vaseh osramoteno župnikovem sklepu. Ogorčeno se je ljudstvo shajalo in v pravični jezi zabavljalo, nad župnikovim ravnanjem. In ko je slišalo, da se bo Dovjaka v nedeljo popoldan ob 5. uri pokopalo, so vsi sklenili, da se pogreba udeleže, in da bo mrtvecu zvonilo, bodisi da župnik tudi zvonik zaklene. Sestavil se je tudi iz tržanov pevski zbor, da zapoje na grobu žalostinke. In v nedeljo popoldne je skoraj ves Mokronog romal na sv. Vrh, griček kake tričetrt ure oddaljen od trga, ki spada pod župnijo Trebelno, toda v občino Mokronoško. Čulo se je že od daleč zvonjenje, ki je trajalo pol drugo uro. Ogorčeni možje, ki se niso zmenili za župnikovo prepoved, so pridno zvonili zadnji pozdrav nesrečnemu pokojniku, kateremu je zagrizeni župnik še po smrti pokazal sovraštvo. Drugi so zopet izkopali grob, toda ne tam, kjer je ukazal župnik, ampak v blagoslovljeni zemlji. Pripomniti pa moramo, da župan ni ukazal niti zvoniti, niti grob izkopati. Mrlič, ki je ležal pri taki vročini 61 ur v mrtvašnici, je bil že ves zabuhel in smrad se je razširil od njega. Srčni možje so ga spravili v krsto in štirje so ga zadeli na ramo. Eden je nesel križ pred njim, drugi luč in tretji blagoslovljeno vodo. Ko so ga položili v grob, je postalo vse svečano tiho. Mokronoški pevci so zapeli „Blagor mu“ in pri besedah: „Bratoljubje vlada v jami, greje ga ljubezni žar“ so vsem pričujočim solze zarosile oči in začel se je glasen jok. Nato je stopil župan v spremstvu občinskih odbornikov k jami ter rekel: Molimo za dušo rankega Dovjaka! Oče naš... in h koncu; Naj v miru počiva, večna luč naj mu sveti! Vsi so bili do solz ganjeni in molilo se je res z večjo iskrenostjo in pobožnostjo, nego če bi duhovnik odmrmljal obligatne molitve, pri katerih ljudje nič ne mislijo. Vse je zatrjevalo, da tako ginljivega in svečanega pogreba še ni bilo na sv. Vrh. Pevci so nato zapeli še „Nad zvezdami“ in „Jamica tiha“. Ljudje so metali grude prsti na krsto ter jo škropili z blagoslovljeno vodo. Vsi so pa bili tako razburjeni, da bi bilo gorje župniku, ko bi se v tem trenutku pokazal na pokopališču. Nočemo ponoviti besed, ki so se govorile, toliko pa povdarjamo, da je župnik izgubil s svojim ravnanjem spoštovanje, kar ga je še imel tudi pri svojih somišljenikih. „Saj je bil vendar krščen in kristjan kakor mi!“ so se čuli ogorčeni vzkliki, „a fajmošter je hotel, da bi ga pokopali kakor crknjenega psa.“ — Takega pogreba res še ni doživel Sv. Vrh spričo tako ogromne udeležbe in nenavadnega pokopa. Na grobu je potem še prijatelj rajnega zaigral temu na citre žalostinko, ker mu je pokojni že pred 4 leti dal 1 K s pogojem, da mu bo po smrti zaigral na grobu. A to še ni vse! Drugi dan je dobil mokronoški župan naslednje pismo:

Blag. gospod župan!

Tukajšnjemu župnijskemu uradu se je poročalo, da ste se v nedeljo 29. julija na Sv. Vrh tako obnašali, da mora podpisani župnijski urad z vso odločnostjo ugovarjati Vašemu nepostavnemu obnašanju.

1. Ukazali ste proti izrečni dolo-bi župn. urada zvoniti. Zvonovi so pa cerkvena last in samo cerkvena

oblast ima pravico določevati, kd in komu naj se zvoni.

2. Ukazali ste izkopati grob za umrlega Franceta Dovjaka drugje kakor je določil pristojni župn. urad. Pokopališče na Sv. Vrh je vknjiženo na cerkev in celo za popraviljanje in razširjanje pokopališča se ni nihče na županstvo v Mokronogu obrnil, zato ste tudi tukaj svoj delokrog prekorajčili in posegli v tuje pravice.

3. Predzrili ste se na posvečenem kraju smešiti obrede Sv. cerkve s tem, da ste posnemali ravnanje duhovna pri pogrebu. S tem ste naredili hudodelstvo motenja vere. Poglejte kazenski zakonik § 122 in dalje. Podpisani župn. urad je dolžan to zadevo višji oblasti naznaniti, da se prepreči, da ne bo nikoli več kak župan na podobnem način postopal.

Zakaj se je pok. Fr. Dovjaku cerkven pogreb odrek, tega nistem dolžan povedati, vendar omenim, da umrli ni živel in ne umrl kot kristjan. Ljudje splošno trdijo, da 22 let ni bil pri spovedi; da nedelje ni posvečeval, je splošno znano. Prečast. knezožupnijski ordinarijat je podpisani župn. urad na dan smrti vse poročal.

Župnijski urad Trebelno
dne 31. julija 1906.

Janez Hladnik
župnik.

To pismo je značilen dokument farške nadutosti. Zvonovi so cerkvena last, pokopališče je cerkvena last, da, prigoljufana cerkvena last. Zvonove je ljudstvo plačalo, in ljudstvo je dalo svet za pokopališče. Ljudstvo tega ni dalo cerkvi, nego smatra to po pravici, kot skupno last, ki jo cerkev le opravlja. Pa kakor povsod je tudi tu cerkev ugrabila ljudstvu, kar je bilo njegovo in napravila iz ljudskega imetja zasebno cerkveno imetje, do katerega nima ljudstvo nobenih pravic. Na ta način je cerkev prigoljufala že mnogo milijonov, a ljudje so še vedno tako nemumni, da se dajo zopet in zopet skubiti. Naravnost bedasta pa je župnikova trditev, da je župan storil hudodelstvo motenja vere. Župan se je spodobno vedel in ni nobenih obredov smešil. Naj ga ordinarijat naznani drž. pravdnistvu, bodeta vsaj župnik Hladnik in ordinarijat izvedela, da se pri nas obrekovanje še kaznuje. Sicer pa le vprašamo: koliko časa bo slov. ljudstvo še prenašalo brutalnosti in nasilnosti svojih duhovnikov.

— **Vozni listki na novi železniški progi.** Na novi železniški progi Jesenice-Gorica-Trst se rabijo vozni listki, ki bi naj bili nemškoslovenski. A kakšni so ti vozni listki? V rokah imamo listek za vožnjo iz Bohinjske Bistrice v Žirovnico. Tekst, ki bi naj bil slovenski, se glasi tako-le: Bohinjska Bistrica-Scheraunitz 3. tr. osob. vlak Bohinjska Bistrica-Scheraunitz III. osob. vlak. Ali je to besedilo slovensko? Kako pride v slovensko besedilo za Žirovnico nemška spakedranka „Scheraunitz“ in za „3. razred“ češka označba „3. tr.“? Ali se hoče morda železniška uprava norčevati z nami, da nam podaja na voznih listkih za slovenski tekst takšno jezikovno kolobocijo?! Zahtevamo z vso odločnostjo, da se ti vozni listki nemudoma vzamejo iz prometa in se dajo napraviti novi s pravilnim slovenskim tekstom! Ali nima železniško ravnateljstvo res nobenega slovenskega uradnika, ki bi bil sposoben sestaviti slovenski tekst? Na-dejamo se, da bo železniška uprava nemudoma ugodila naši zahtevi, ker bi bili sicer primorani napeti druge strune. Povemo na vsa usta, da se na domačih slovenskih tleh ne damo briskirati od nikogar, in naj bo to tudi c. kr. železniška uprava!

— **Žrtev duhovniške požrešnosti.** Znani ljubljanski knjigovoz Jožef Novak se je poskusil te dni ustreliti. Tudi „Slovenec“ je poročal o tem poskušenem samomoru nekako posmehujoče, in končno omenil, da je Novak pred poskušenim samomorom zapustil pismo, v katerem se poslavlja od Poljan z besedami: „Bog te obvari, skopi svet.“ No, „Slovenec“ je stvar malo zasukal, tako po jezuitski, zakaj v tem pismu se

Dalje v prilogi.

Novak ni poslovil od Poljan, marveč je razložil, kaj ga žene v smrt. Tega duhovna gospoda seveda ni bila vesela, a zvižaka, s katero se je hotela potegniti iz zadrege, ne bo pomagala. Novakov slučaj je naravnost tragičen in zato naj vsa javnost izve, zakaj je stari mož poskusil končati svoje življenje. Zlasti obrtniki naj si zapomnijo besede, ki jih je zapisal Novak. V pismu je rečeno:

„Zadnji pozdrav na vse moje! Meni ni mogoče dalje živeti. Dela nimam že veliko časa, zasluzka ni, denarja ni, stanovanje je plačati. Kje vzeti? ... Prosil sem mnogokrat v škofiji g. Šiško, naj mi da vsaj nekoliko katekizmov vezat, pa nisem bil uslišan. Prosil sem tajnika pri katoliški knjigovoznici; objavljen mi je bilo, pa zopet nisem ničesar dobil. Vse sami vežejo ... Vi moji otroci so dobro vzgojeni. Posebno mi je bil sin Alojzij v vseh nadlogah prva podpora. Pomagal je, kolikor je bilo v njegovi moči ... V semenišču sem zaslužil popred do 200 gld. na leto. Ko so začeli duhovniki knjigoveze preganjati, bil sem prvi udarjen. Leta 1904 od oktobra do konca aprila sem zaslužil v semenišču 48 K. Ali naj od tega živim? Letos sem od oktobra do sedaj zaslužil 21 gld. Katoliška knjigovoznica pa je služila stotake. Ali jim je potreba? Ali nimajo dosti dohodkov? Naj bi postali rokodelci, ne pa svečeniki. Ali bo to vedno trpelo? Ako bo to ostalo, ne hodi nobeden učiti se rokodelstva ... Da, vera peša. Kdo pa naj še kaj verjame, ko vidi, kako se godi po svetu. Rad sem delal kot obrtnik od 1. 1871 do 1904. Zdaj pa zaslužim na teden 4 do 8 kron. Kako morem živeti, se oblačiti, obrtnino in stanarino plačati. Z Bogom, lakomni svet!“

Tako je pisal 61 let v delu osiveli mož v trenutku, predno si je hotel končati življenje. Novak je bil vedno pošten in marljiv knjigovez. Delal je skoro izključno za duhovnike, delal dobro in poceni. Ali duhovniki so iz gole lakomnosti ustanovili svojo katoliško knjigovoznico in najprej odjedli zaslužek svojemu zvestemu pristaši, ponižnemu starmenu Novaku. Tako je duhovska ljubezen za obrtnika v dejanjih. Kdor ima kaka laglja knjigoveška dela, naj se spomni siromaka Novaka.

— **Barbarski kaplan.** „Notranje“ poroča sledeče o kaplanu Matvežu Sušljeu v Vipavi, kar prav radi verjamemo, ker poznamo Sušlja kot enega najbolj fanatičnih mladih farjev iz šole škofa Jegliča. Stvar je ta-le: V šoli pretepa Sušelj otroke z debelimi gorjanci, zlasti pa je pred kratkim mučil učenca III. a in b razreda. Šest uencev teh razredov je moralo stati pol ure, nekateri pa celo uro s povzdignjenimi rokami, polno skledo vode v rokah držeč, na prstih ob robu podija pred šolsko tablo. S tem pa barbarskem početju še ni bilo konca. Enega dečka je Sušelj pred prestano kaznijo po izmučenih zgornjih laktih s pokončno dlanjo tako neusmiljeno tolkel, da otrok pol ure ni mogel z rokama niti ganiti in je vsled hudih bolečin mlo jokal. Stvar se je naznanila že višjim šolskim oblastim. Priporočamo staršem, da store vse potrebno, da fanatičnemu Sušlju pokažejo, da sedanjí čas ni primeren za izvrševanje svete inkvizicije.

— **Učiteljska imenovanja.** V zadnji seji deželnega šolskega sveta so bili imenovani: Franc Musa za Dole, Alojzija Burnik za Žire, Klementina Pikel za Zalog, Tomaž Petrovec za nadučitelja v Jaršah, Angela Janša za Jarše, Julij Čenčič na nadučitelja za Vreme, Evgenija Kalan za Postojno, Franciška Valenčič za Prem, Marija Mehle za Srazednico pri Sv. Jakobu v Ljubljani, Fran Jaklič za Radovljico, Marija Novak za Polhov gradec, Franc Kette za Notranje gorice, Melhijor Dolenc za Črnomelj in Amalija Gvardija za Suhor. V pokoj sta šla Jos. Bizilj na Peči in Leopold Zupin v Brusnicah. Menjali sta službi Ana de Toni v Rovtahn in Pavla Brezovšek v Dobu. Nadalje je deželni šolski svet sklenil, da se razširi šola v Trzinu na dvazredna, šola v Bohinjski Bistrici pa na tri razrede. Uredile so se tudi šolske

razmere v okoliših Goče na Vipavskem. A kako! Deželni odbor je zahteval, naj se napravi v Ložah enorazrednica, v Gočah pa tudi enorazrednica. Vzlíc najodločnejšemu odporu deželnega odbora pa je deželni šolski svet sklenil drugače in bodo morali otroci iz Lož v burji hoditi v šolo v Goče. Naj stori občina Lože primerne korake, da dobi svojo enorazrednico.

— **„Osa“.** Št. 39. Vsečina: Po-božnjaškim dušam. — V pasjih dne-h. — Iz kluba modrijanov. — Evropski mir v nevarnosti. — K žgoči besedi „izdajstvo“. — Vizija. — Vabilo na III. katoliški shod. — Ob otvoritvi bohinjske železnice. — Telefonski in brzojavna poročila. — Inserati etc. — Podobe: Iz luže v mlako. — Sa-mostanska idila.

— **Slavnost odkritja Vilharjevega spomenika** obeta biti tako velikanska kakršne doslej še ni videla krasna Notranjska. Zanimanje za slavnost je povsodi izrečno veliko. Razna narodna društva pridno pripravljajo svojo udeležbo. Doslej so pripravljena ta-le društva: Košansko pev. društvo, Čitalnica v Podragi, Bralno društvo v Zagorju, Gasilno društvo v Zagorju, Pevsko društvo v Matenji vasi, Čitalnica v Rojšanu, oddelček „Glasbene Matice“, oddelček pevskega zbora trg. društva „Merkur“, Pevsko društvo v Sežani in pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Pogrešama prijav še raznih nrodnih, predvsem ljubljanskih društev. Kaj pa „Slovenska Matica“, ali ta ne bo zastopana pri odkritju spomenika znamenitemu slovenskemu literatu? — Kakor smo že poročali, se priredita v nedeljo 12. t. m. v Postojno posebna vlaka iz Ljubljane in Trsta. Vozni listek iz Ljubljane v Postojno in nazaj stane za III. razred 2 K 70 v, za II. razred pa 4 K 10 v, iz Trsta III. razred 3 K 50 v, II. razred pa 5 K 30 v. Vstopnice v jama, ki so znižane na 1 K, se bodo prodajale pred vhom. Vozni listki za posebne vlake se bodo razprodajali v Ljubljani in v Trstu v lokalih, ki se bodo občinstvu pravočasno naznanili. Vsa Postojna se pripravljajo, da dostojno proslavi veliki narodni praznik, ko se odkrije spomenik velikemu sinu skalovite Notranjske. Za sprejem gostov se delajo velike priprave. Ves trg bo v prazniški obleki, raz hiš pa bodo vihrale zgolj slovenske trobojnice. Zavedni Postojnčani so sklenili proslaviti spomin velikega rodoljuba in odličnega narodnjaka s tem, da poskrbe, da dobi Postojna popolnoma narodno lice, poskrbeli bodo, da do dneva slavnosti izginejo v Postojni vsi nemški napisi in dvojezični napisi in se nadomeste s samo slovenskimi. Tako je prav! Kakor se nam poroča, se udeležijo slavnosti tudi Vilharjev sin — skladatelj Fran S. Vilhar, ki pride v Postojno s svojo hčerko Bogomilo že v soboto.

— **Pripuščanje prosilcev v prakso v svrhu imenovanja pošt-nim oficijantom.** Dne 1. vinotoka 1906 se začne praksa za dosego mest pošt-nih oficijantov. Moški prosilci morajo najkasneje do 1. kimavca 1906 predložiti podpisnemu ravnateljstvu zadevne s kolkom po 1 K kolkovane prošnje s sledečimi prilogi: 1.) krstni list, 2.) domovinski list, 3.) izpričevalo državnega zdravnika o sposobnosti prosilca za poštno službo, 4.) izpričevalo z dobrim uspehom dovršenega četrtega letnika kakor tu-zemske srednje šole ali najmanj dvo-razredne trgovske šole ali odhodno izpričevalo o popolnosti dovršeni me-ščanski šoli. 5.) izpričevalo o lepem vedenju, izdano od pristojnega okraj-nega glavarstva ali policijskega ravnateljstva, 6.) eventualno vojaško knjižico in 7.) izpričevalo o znanju jezikov, ki se zahteva za poštno službo. Glede natančnejših določil o praksi in izkušnji kandidatov se opo-zarja na naredbo c. kr. trgovskega ministrstva od 3. mal. travna 1906, ki je razglašena v državnem zakoniku št. 77, 1906 in v pošt-nem in brzo-javnem naredbeniku št. 39, 1906, na-hajajočem se na vsakem pošt-nem uradu. Od c. kr. pošt-nega in brzojav-nega ravnateljstva.

— **K poročilu o „Trg. bol. in podp. društvu“.** Sklicevaje se na določilo § 19. tiskovnega zakona, si usojam prositi, da se v prihodnji številki Vašega cenjenega lista glede na notico, natisnjeno v listu od 23. julija 1906 pod naslovom „Trgovskega. bolniškega in podpornega društva v Ljubljani“, priobči naslednji popravek. Ni res, da sem se jaz Jernej Babič, na obnem zboru „Trgovskega, bolniškega in podpornega društva v Ljubljani“ zato pritoževal, ker sem namesto zahtevanih 166 K 60 v dobil le 37 K; res je marveč, da sem se pritožil le zaradi tega, ker sem bil izključen iz društva brez poviada in proti pravilom. Ni res, da sem jaz hotel društvo izkoristiti v svoji bo-lezni, ni res, da sem se v svoji pri-tožbi skliceval na izjavo lekarnarja

Mardetschlager-ja in zahteval povr-nitev 129 K, ker sem jih baje izdal za zdravila in za en recept; res je marveč, da v svoji pritožbi nisem zahteval nobenega plačila in da sem še posebej izjavil, da nobenega pla-čila čez tisti znesek, ki se mi je za zdravila pripojilo, to je čez znesek 37 K ne zahtevam. — Jernej Babič, hišni posestnik in pom. uradnik pri dež. vladi v Ljubljani.

— **K pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“** je pristopil kot usta-novnik g. dr. Ivan Tavčar, isto tako je tudi kot ustanovnik pristopil g. župan Ivan Hribar, česar zadnjič pomotoma nismo poročali. S tem sta dva odlična narodnjaka po-kazala svojo naklonjenost temu vr-lemu društvu. Živela! Da bi našla še mnogo posnemovalcev!

— **„Slavec“** ima jutri v nedeljo dne 5. avgusta popoldanski izlet na Brezovico. Zbirališče ob pol 2. uri popoldne nasproti tabačne tovarne na tržaški cesti. Člani in prijatelji društva dobrodošli.

— **Pevcem ljubljanskih društev.** Žalostna resnica za klerikalce v Ljubljani je dejstvo, da ne premo-rejo med seboj niti enega pevskega društva, s kojim bi pri svojih večjih prireditvah zamogli paradiirati. Neko-liko zaslonbe imajo pač v pevskem zboru rokodelskih pomočnikov, a ta šteje komaj 20—25 pevcev, ki so iz večine kršanski socijalisti in delujejo le silno neradi pri klerikalnih vese-licah; v zadnjem času skušajo nase priklopiti neko drugo društvo, kojega najvišji funkcionar je klerikalec. Katoliški shod je pred durmi in klerikalci bi se radi postavili s pevci, vabeč jih s prijač in golažem v so-delovanje. Pričačen slučaj neblago-slovitve zastave pevskega društva v Toplicah na Dolenjskem nam jasno kaže, česa so naši naduti duhovniki zmožni. Društvo ima nalogo potom pesmi, veselice itd. širiti izobrazbo in napredek in glej, zato ni zastava vredna blagoslova. Sedaj pa poglejmo društvo z bombastičnim naslovom „Ka-toliško izobraževalno društvo“! Že naslov pove, da morajo imeti taka društva paragraf, ki določa izo-brazbo članov, in zastavam teh društev se ne odreka blagoslov. Tu je le eno mogoče. Najbrž da kato-liška in izobraževalna društva potom raznih sredstev dosejajo izobrazbo svojih članov v surovosti in na-zadnjaštvu. Sedaj pa, ljubljanski značajni pevci prevdarite, ali se strinja s častjo omikanega in na-prednega pevca, da sodeluje pri tej čudni gardi, ki daje po eni strani pevcem zausnice, po drugi jih pa boža in vabi k sodelovanju. Dosedaj se baha odbor za katoliški shod, da je ujel 50 pevcev na lim. Ogledali si bomo dobro te pevce in temu primerno zaključili današnja naša iz-vajanja ob končanem katoliškem shodu. —r.

— **Glede smodniščin na ljubljanskem polju** začel je mestni ma-gistrat po naročilu županovem ener-gično akcijo, da se za sedaj natančno pregledajo in temeljito popravijo stre-lovodne naprave na vseh smodnišči-nah in municijskih skladiščih in da se kar najhitreje premeste vsa ta skla-dišča, ki za Ljubljano in okolne vasi pomenijo silno nevarnost, z ljublan-skega polja.

— **Posredovalnica za službe gostilničarjev, kavarnarjev itd.** je v mesecu juliju posredovala v desetih slučajih. Službe so dobili vsi v go-stilniško in kavarnarsko stroko spada-joči službe iskajoči. Potrebuje se še več kuhinjskih dekel, kuharic, sobaric, natakarij, natakarijev, hlapcev vajen-cev itd. Za posle se posreduje zastoj, oni z dežele naj prilože znamko za odgovor. Posredovalnica za službe je v Gradišču št. 7 v pritličju.

— **Pripravljalni odbor tambu-raškega kluba „Zarja“** priredi pod vodstvom g. F. Jelovčnika v nedeljo, dne 5. avgusta t. l. v prostorih g. M. Pogorelca v Rožni dolini ljudsko ve-selico.

— **Prostovoljno gasilno društvo „Štepanja vas“** priredi v ne-deljo dne 12. avgusta t. l. v prostorih gosp. Jožefa Anžiča, po domače pri „Šoržu“ veliko vrtno veselico z jako bogatim sporedom. Pri veselici sode-luje sl. godba na lok. V služaju ne-ugodnega vremena bo veselica dne 19. t. m.

— **Predavanje.** V nedeljo, dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne bode pre-daval gospod mlekarški nadzornik Lavalgart na Skaručni pri Vodcah v salonu gospoda Sršena o mlekarstvu, živinoreji in o umnem pridelovanju krme. Pri ugodnem vremenu bode predavanje na vrtu. Želeti je obilne udeležbe.

— **Gasilno društvo v Šmart-nem pri Litihi** priredi v nedeljo, dne 5. avgusta t. l. na vrtu g. Ivana Ro-bavsa tombolo s godbo in petjem.

— **Kamniška podružnica „Slo-venskega planinskega društva“** otvori v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. kočn na Kamniškem sedlu (1879 m). Planinci in planinski prijatelji dobro došli!

— **Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Begunjah** priredi na vrtu gostilne g. Val. Sturm v Poljčah v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. tombolo in prosto zabavo. Začetek ob 4½. uri popoldne.

— **„Jeseniški Sokol“** priredi v nedeljo 5. avgusta javno telovadbo na vrtu g. Ferjana na Savi ob 4. po-poldne. Malo je društev, ki bi se v dobi dveletnega obstanca vkljub mnogoštevilnim nasprotnikom povspe-la do te višine, kakor ravno jeseniški Sokol. Zatirani in preganjani od raz-nih strani so stali njegovi člani — delavci — neomahljivo pod sokol-skim praporom, neustrašeno so šli za svojimi cilji v svesti si, da delajo v pro-speh naroda. Sokolstvo je poglalo pri nas krepke korenine, kar je za Slovence velikega pomena, če pomi-slimo, da nas bo ločila le četrt ure dolga proga od Korotana. Krepki je-seniški Sokol se pripravlja, da razpne svoja krila tudi nad Koroško. Zato upamo, da se udeležijo telovadbe in vrtno veselice tudi naši sosede, ki se zanimajo za sokolstvo.

— **Nesreča na bohinjski že-leznici.** Včeraj jutraj sta na progi med postajama Rihemberk in Prvačina padla z vlaka sprevodnika Peternel in Marchet. Peternel je bil takoj mrtev, Marcheta so pa težko ranje-nega prepeljali v goriško bolnico. Hude rane ima na glavi, levo nogo in desnoroko imazlomljeno, desno nogo mu je pa docela zmečkalo, da so mu jo morali odrezati. Peternel je zapu-stil ženo s 4 otroci. Vzrok nesreče ni znan.

— **Marine kapitan** v Št. Vidu na Dolenjskem je že zopet začel uga-njati svoje muhe. Tri tedne je imel novega organista. Spočetka ga je ko-val v zvezde, kar naenkrat pa sta se začela pripraviti, in konec je bil, da je moral organist po svetu. Gnidovec sedi zdaj zopet na lavorikah svoje hudobnosti. Pravijo, da je silno ves-el. Zakaj bi pa ne bil? Vse se zgodi, kar on hoče, in tudi župnik ga ubo-ga. Kaj hočete še več?

— **Povožen** je bil v Novem mestu deček Fran Murn iz Kandije. Stal je pred izložbo firme Kastelic, ko je pridrvel mimo voznik Fr. Hro-vat. Veriga, s katero je imel voz za-vrt, se je odtrgala, in voz je zadel v Kastelevo izložbo ter pri tem reče-nega dečka težko poškodoval. Kmetje vozijo sploh prehitro po Novem mestu.

— **Važno za konjerejce.** O priliki premožanja konj v Št. Jerneju na Dolenjskem, dne 1. septembra t. l. se bodo od posebne komisije naku-povali konji za c. kr. vojsko. Pri tej priliki se bodo tudi razdelila več la-til onim posestnikom konj, od kate-rih bode ta komisija mogla kupiti konja za vojsko. Konjerejski odsek s tem vse konjerejce obvešča ter jih spodbuja, da ta dan svoje konje, in sicer ne le plemenske kobile, ampak tudi druge kobile in pa valahe (skop-ljence) v Št. Jernej pripeljejo. Naj se pripelje kolikor mogoče veliko konj, da se dotični komisiji pokaže, zanimanje za rejo vojaških konj, ako ima ta resni namen na Kranjskem konje za vojno proti dobri plači ku-povati. Konkurence se lahko udeleže vsi kranjski konjerejci, ki imajo za vojaštvo sposobne konje in ne le oni krškega in novomeškega okraja. Želi se prav mnogobrojne udeležbe.

— **Godbeno društvo v Idriji** javlja, da se vsled slabega vremena 29. pr. m. preložena veselica v korist Vilharjevega spomenika v Postojni ne vrši v nedeljo 5. t. m., kakor se je svoječasno poročalo, ampak se od-loži na poznejši čas.

— **Darila za Vilharjev spo-menik:** Gosp. Skrajner Matija, Du-naj, 5 K; g. Dekleva I., Gor. Ležeče, 3 K; g. Rojan Andr., Col, 5 K; g. Cej Jože, Šmihel, 2 K; g. Vilhar Dušan, na Reki, 100 K; gosp. Vil-har Sandor, Prezič, 50 K; g. Vadjal F., c. kr. profesor, Rudolfovo, 5 K; g. Sajovic Janez, kanonik, Ljubljana, 2 K; g. Kuttin Fr. ml. nabral globe 2 K 72 v; g. Jurca Ivan, župan, Go-renje, 2 K; g. Jurca Franc, Gorenje, 1 K; g. Magajne Ant., Gorenje 2 K; g. Marinšek Ivan, Bukovje, 1 K; g. Majer Franc 2 K; g. Požar Lovrenc 1 K; g. Jenček Jernej 1 K; g. Slejko Ivan 1 K; g. Turk Ivan 1 K; g. Fur-lan Lovrenc 1 K; g. Premru Jože 2 K; g. Podboj Jože nabral 1 K 40 v; g. Thuma Ivan, Postojna, 3 K; g. Kavčič Dušan, Admont, Štajersko, 5 K; g. Domicelj M. poslal 22 K, katere je g. Žagar Ante na Uncu na-bral v družbi; g. Stofa Josip, Sežana, 6 K. — Cenjene ljubljanske gos-podične so nabrle pod vodstvom mil-gospe dr. Tavčarjeve nastopne zneske, in sicer so darovali: Dr. I. Tavčar 25 K, dr. A. Kokalj 5 K, dr. F. Ta-kavčič 5 K, dr. A. Levičnik 5 K, notar A. Hudovernik 10 K, Luce Klobič 1 K, not. kand. Stojan 1 K, not. kand. Kersnik 2 K, dr. Sernec 2 K, dr. V. Krisper 10 K, dr. F. Fur-lan 10 K, dr. J. Lavrenčič 1 K, dr. F. Tomineš 5 K, dr. J. Müller 5 K, F. Urbanc 5 K, R. Sušnik 5 K, J. Bahovec 5 K, R. Schuster 5 K. O.

Seidl 5 K, Ljublj kreditna banka 10 K, Drahsler 2 K, Vlach 2 K, Rohrman 2 K, Smole 1 K, trg. Kenda 2 K, trg. Kollmann 10 K, trg. Ida Škof 5 K, trg. Lilleg 5 K, trg. Hieng 5 K, trg. Pollak 6 K, Josip Lavrenčič 15 K, dr. Žirovnik 5 K, Krevcl 2 K, dr. M. Hribar 5 K, A. Berthold 2 K, dr. K. Triller 5 K, A. Maly 5 K, E. Perdan 5 K, V. Rohrman 5 K, dr. Demšar 5 K, dr. E. Bretl 8 K, Milan Korun 2 v, I. Benedikt 3 K, Fr. Igljč 2 K, G. Čadež 4 K, A. S-men 1 K, V. Naglas 3 K, F. Stupica 4 K, arh. J. Mathian 3 K, F. Čuden 2 K, I. Bo-nač 2 K, dr. Schweitzer 3 K, A. Kane 4 K, dr. I. Vertačnik 8 K, F. Župnek 2 K, dr. A. Suer 3 K, Benjamin Knific 2 K, L. Rogel 2 K, A. Stacul 2 K, A. Wlder 2 K, A. dr. Zupančeva 3 K, F. ing. Žužkova 10 K, Verhov-nik, župnik, 5 K, F. Seunig 2 K, F. Bahovec 2 K, neimenovan A. V. 1 K. Skupaj 299 K 2 v. Srčna hvala! Odbor za Vilharjev spomenik.

— **Iz Knežaka** se nam piše: V nedeljo, 29. julija, je bil na Baču cerkveni shod! Tu so hoteli pokazati „gospodje“ svojo moč, a so se varali, ker so zadel na odpor. Dejali so namreč: „Ako bode te plesali, ne bomo mi maše brali“ in zahtevali so, kakor navadno, da se par fantov za-veže, da ne bo plesa. Toda, kje se bode baški fant, ki pleše vsako ne-deljo, zavezal, da ne bo plesal na shodni dan? Res ni bilo maše na ta dan ali fantje so pa zbrali med seboj denarja za šest maš, katere so morali „gospodje“ hoditi vsak dan na Bač maševati. V nedeljo pridejo vsi va-ščani iz Bača k maši v Knežak in „ko maša mine“, zasvira na trgu godba in spremi vesele Bačane na plesni oder, kjer so plesali do noči. Ples je običaj, ki je v navadi, odkar ljudstvo pomni, in ne bode te ga od-pravili, in to še celo ne, dokler bo-dete vi „gospodje“ z vašimi krščan-skimi delavci in cigararci plesali po ljubljanskih hotelih! Mera bodi vsem enaka! Še nekaj! Sedaj imamo župana po „božji“, oziroma „Pehani-tovi“ volji. Ta je g. Urbančič. Zani-mivo je to, da je dal ta po božji mi-losti izvoljeni župan vkljub župniko-vemu protivenju v nedeljo Bačanom dovoljenje za ples. Kaj naj to po-meni?

— **Dva strela** sta padla v po-nedeljek v Koritnicah pri Knežaku iz sosednje „gozjdine“ t. j. podrtije na pet možakov, ki so sedeli na klopi pred neko hišo. Možje trde, da so bili strelji iz samokresa, a o storilcu ni ne duha ne sluha. Ugiblje se marsikaj.

— **Pretinja.** Znano je, da polete celjski in drugi spodnještajerski „So-koli“ dne 5. avg. t. l. v Št. Ilj v Sl. G., da izrazijo vrlému tamošnjemu obmejnemu slov. bivalstvu svoje simpatije nad možatostjo, ki so jo kazali v boju z zagrozenimi nasprotniki ter si po mnogoletnem borenju priborili zopet prvenstvo v tamošnji občini. To pa skeli šentilske nem-čurje, in ti se drzno, zabavljajoč Celcerju, ki da izletnikom prostore na razpolago, pretitvijo „Graz. Tag-blattu“ dne 3. avg., češ, da se bo-de 5. avgusta že pokazalo, da še bivajo v Št. Ilju narodo navdušeni Nemci, seveda vsi se imajo zbrati ta dan v „Šid-markhofu“!

— **Naša posest — gineva.** Iz Celja se nam piše: Imovit kmet na Ponikvi, Vrečko, je svojo dvonad-stropno hišo v tuk. Graških ulicah prodal. Slovenski možak je poslopje najprej ponudil v nakup naši tuk. — posojilnici. Pogajanja so se tudi vršila, a pri kupčiji jim je šlo za 1000 K navzkriž. In glej, to je bilo dovolj, da posojilnica, naš slovenski zavod, posestva ni kupila, marveč pristupila, da je prišlo v last trdemu Nemcu! Tako — napredujemo žalostno, a resnično!

— **„Slovenski znak“**, obstoječ iz lipovene peresa s cvetjem v na-ravnih barvah, le eden cvet s tremi glavicami je belo-modro-rdeč, je dala napraviti znana narodna tvrdka Uršič & Lipej v Brežicah. Znak je jako okusno izdelan v emailu. Cisti dobček je namenjen družbi sv. Cirila in Me-toda. Eden znak stane 1 krono; pri večjih naročilih se dovoli znaten po-pust. Naročajo se lahko znaki z var-nostno iglo ali z gumbom pri tvrdki Uršič & Lipej v Brežicah ob Savi. Slovenci! Narodni sovražniki nas vedno bolj in bolj pritiskajo, tuji na-val grozi preplaviti naše pokrajine. Bolje nego dosedaj moramo ponosno poudarjati vsepovsod „Slovenec sem!“ Pokažimo se Slovence vsepovsod, s slovensko govorico, s slovenskimi še-gami, s slovenskimi znaki! Segajte pridno po slovenskih znakih; nosite jih ob vsaki priliki, zlasti na poto-vanju. — Odbor za slovenski znak.

— **Napad pri belem dnevu.** Ni naroda na svetu, ki bi se tolikrat skliceval na svojo omiko in inteli-genco, kakor so Nemci, osobito njih zavezniki — spodnještajerski nemčurji. A njihova zagrozenost in prenapetost je prinesla že tako daleč, da se tak

sadov mora sramovati vsak tudi najmanj izobražen človek. Niti tolovaj bi ne bil zmožen takega čina, ki se je te dni prigodil v Marenbergu. Pri belem dnevu napade nek mlečnozoben fantlin, ki sliši na ime Langer in je sin marenberškega župana, nekega tukajšnega akademika, ki je prišel z društvenim traktom slučajno po opravkih v Marenberg. Prav po fakiško in zavratno mu raztrga slovenski trak ter se povrh še veseli svojega junaškega čina. Ali bi ne bilo dobro, ko bi oče prijel tega fanta za ušesa in svojega velokobetajočega sinčka pred vsem prisilil do tega, da bi napravil matura! Človek ima celo pred psom rad mir, a tak Germanček si dovoljuje takih razbojniških napadov. Vsakemu Slovencu pa, ki pride odslej v ta preprijazen trg, svetujemo v njegovem interesu, da si vzame seboj pasji bič, kar bi mu drugače ne bilo mogoče se zavarovati pred to nestrpno golaznijo. Sicer pa zadeva še ni končana in fantek si bo zapomnil in se še kesal tega resgermanskega a prezgodnjega čina.

Potujoča ljudska knjižnica v Rožku na Koroškem. Za to knjižnico sta darovala gospoda dr. V. Ravniar in nadzornik Žužek vsak po 10 K, skupaj 20 K, za kar jima izrekamo podpisani najiskrenejšo zahvalo. — Narodno-radiikalni abiturijentje L. drž. gimnazije.

Telefonsko govorilnico Sežani izroče jutri, v nedeljo prometu.

Še nekoliko o prostovoljnem gasilnem društvu v Opatiji. Piše se nam: V sredo dne 1. avgusta je imelo to društvo svojo po pravilih predpisano mesečno sejo. Pri tej seji prebral je predsednik g. Ivan Fenzl članek „Slov. Naroda“ z dne 27. julia t. l. Ta članek je tako pretresel nemške bralce, člane tega društva, da so takoj zahtevali, da se vse Slovence in Hrvatce izključi iz društva. To je brezobraznost teh gladihov, ki so se tu preobdli in sedaj pa šopirijo se kakor da so že oni gospodari. Slovencem in Hrvatom, članom tega društva, priporočamo, naj začnejo že enkrat energično postopati, in zahtevati od predsednika, da ugodni njihovim željam in sicer takoj. Nič straha, moč je z vami in za vami in ta moč bo tudi g. Ivana Fenzla prisilila, da bo prišel s pravo barvo na dan. Vprašamo za danes gosp. predsednika Ivana Fenzla 1. Zakaj to društvo, katero obstoji večinoma iz Slovencev in Hrvatov, nima dvojezičnih pravil? 2. Zakaj se ovira pristop članom, kateri so slovenskega mišljenja, a Nemce se sprejme in obleče takoj brez daljnjega obotavljanja. Gosp. Fenzl, mi se ne bojimo, ker se nimamo ničesar bati, kar je treba mi zahtevamo da se takoj spremeni, ker drugače pridete popoldne k maši. Da se vam ni dosedaj gledalo bolj na prste, zahvaliti se imate edinole Slovencem in Hrvatom, članom tega društva, ki so molčali do sedaj. Sedaj ko je preveč, začeli so govoriti, ko bodo začeli pa delati, potem — to lahko verujete, bodele strogogljavljene. Mi ne potrebujemo nikogar (posebno pa ne rojenega Slovence), da bi gojili nemško politiko na naših tleh. Za danes toliko. Če se pa takoj ne spremene, razmere, počelo bo da grmeti in treskati.

Priprava za preprečitev trčenja vlakov. katero sta iznašla dva realca v Pulju, se je pri poskusih izborna obnesla in je na vsak način pričakovati, da pride čimprej v praktično porabo. Izum temelji na električnih signalih, ki strojevodji naznanijo, da se mu bliža vlak oz. če stoji kod v bližini par kilometrov. Da se prepreči trčenje na križiščih, je napravljena tračnica posebne vrste in iz posebnega materiala med obema tiroma.

Ljubico je hotel ustreliti v Karlovcu redar Stanko Lončar. Lončar je vzljubil dekle Janico Topol in ta je bila zadovoljna, da se vzameta, če mati v to privoli. Mati pa ni dovolila. Vsled tega je Lončar nameril na cesti na Janico samokres. Vmes se je postavila njena prijateljica 17letna Bara Topol, da bi preprečila uboj. Lončar je v tem sprožil in dva strela sta zadela Baro, eden v prsi, drugi v trebuh in jo smrtno-neverno ranila.

Trebuh mu je razparal. V Zapršiču pri Zagrebu je 28letni Juri Tandarić napadel 10letnega Mila Kosanovića in mu razparal trebuh. Ni dosti upanja, da bi deček ozdravel. Tandarić je hotel na Kosanovića izvršiti nenraven zločin. Orožniki so ga aretovali.

Glas Slovencev. The Royal Vio predstave so jako zanimive. Vprašamo pa, če bi se upalo podjetje v Pragi slike tolmačiti tudi nemško. Kaj bi v Pragi Čehi rekli, če bi se jim hotelo z nemškimi napismi razlagati slike. Govorili nebi veliko, ampak storili bi svoje. Pri nas se vsak cirkus, vsak tivoljski fotograf in vsako podobno pratrsko podjetje šopiri z

nemščino, češ saj je za Ljubljance vse dobro. Mi pa vseeno pravimo, kar Čehi v Pragi ne trpijo, to tudi ni za nas. Vsi drugi ozirajo nas čisto nič ne brigajo, mi Slovenci smo v večini. Kdor nas išče, tisti ne sme biti brezobziren. — Slovenski obiskovalci.

Nepotrebno maščevanje. Včeraj je ponudil delavec Anton Zupančič posestniku Jakobu Dolencu „frakon“ jeruša. Ker ta ni hotel žganja piti, zgrabi Zupančič za vilo in začne z njimi pretepavati Dolenca po glavi. Danes zjutraj pa je maščevanja željni Zupančič zopet prišel iskat Dolenca in upil okoli hiše, da ga mora napraviti mrzlega. Dolenc je na glavi telesno poškodovan, Zupančiča pa so dejali pod ključ.

Zbledlo se danes neki okoli 20 let stari ženski. Opoldne so jo opazili boso sedeti nad vodo med mostnimi nosilci pod Sv. Jakoba mostom, kjer je pomakovala v vodo ruto. Ko so jo ljudje ogovarjali, ni hotela dati nobenega odgovora, iz česar so sklepali, da mora biti nekak zmešana. Mimoidoči policijski stražnik se je sezul in šel proti njej, neznanka pa je v tem hipu planila v vodo, a so jo na obrežju prijeli in odvedli na magistrat. Nesrečnica je Neža Levstikova iz Loškega potoka.

Vlomiti so hoteli danes ponoči trije lopovi v hišo g. Perhanza na Celovski cesti v Spodnji Šiški, a jih je hišnik pravčasno zaslužil. Enega so dobili v kleti in ga potem oddali orožništvu. Navedenec je bajne neki Jožef Zupan. Kdo da sta druga dva, se dosedaj še ne ve.

Mrtvece so našli v Lešah pri Bledu 75letnega slabomnega Jožefa Tarmana iz Kranjske gore, katerega pogrešajo od 29. julija.

Tatvina. Predvčerajšnjim popoldne je bilo slugi g. dr. Slajmerja, Ivanu Medenu, iz odklenjenih pritlične sobe ukradenih 47 K 20 vin. Ker so pred sobo sedeli pacienti, je tat moral priti v sobo skozi okno.

Delavsko gibanje. Včeraj so se odpeljali z južnega kolodvora v Ameriko 4 Hrvati in 2 Slovence. V Heb je šlo 70, na Westfalsko 90, v Inomost 40, v Meran pa 30 Hrvatov. Na Dunaj je šlo 25, v Budimpešto 20, v Kočevje 19, v Velikovec pa 35 delavcev.

Izgubljene in najdene reči. Krojaški mojster g. Jožef Grobelnik je izgubil dva bankovca po 20 K, katere je našla gojenka višje dekliške šole Marija Schweigerjeva. — Služkinja Jožefa Bučarjeva je izgubila bankovec za 20 K, enega pa za 10 K. — Nadpaznik Matija Klepec je našel denarnico s srednjo vsoto denarja in jo oddal na magistratu. — Delavec Jakob Dobnikar je našel rokavice in svilnat portepelj. — Pravnik g. Mirko Triller je izgubil usnjato denarnico, v kateri je imel nekaj čez 12 K denarja. — Izgubljeni so bili pretečeni četrtki ključki od neke blagajne. Oddajo naj se v gostilni „Koruznik“ na Rimski cesti št. 19 proti nagradi.

„Ljubljanska društvena godba“ priredi danes zvečer na vrtu hotela „Južni kolodvor“ (prej Lorber) koncert. Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta. Koncert se vrši ob vsakem vremenu. — Jutri popoldne je na Koslerjevem restavracijskem vrtu veliki koncert. Začetek ob polu 5. uri. Vstopnina prosta.

Meteorološko mesečno poročilo. Minoli mesec mali srpan je bil topel in dovolj moker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopinjah: ob sedmih zjutraj 16,2°, ob dveh popoldne 24,7°, ob devetih zvečer 19,1°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 20,2°, za 0,3° nad normalom. Največ 30,8° dne 20., najmanj 9,2° dne 2. malega srpana. — Opazovanja na tlakomeru dadó 735,8 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0,2 mm pod normalom. Najvišje 740,9 dne 18. zjutraj, najnižje 728,7 dne 6. opoldne. — Moklihi dni bilo je 13, padlo je pa 86,7 mm dežja. — Nevihti smo imeli ob treh dnevih, meglo enkrat zjutraj. — Med vetrovi je največje pihal jugovzhodni, dne 14. dopoldne pa viharju podoben severozahodni. — Tekočega meseca velikega srpana pride luna dne 1. zvečer in 29. zjutraj v zemljino obližje.

Jugoslovanske vesti. I. jugoslovanska umetniška razstava v Sofiji se odprla, kakor smo že poročali, 28. t. m. Vse priprave za razstavo so že gotove in te dni prično umetniki iz vseh jugoslovanskih zemelj pošiljati svoja dela v Sofijo. Najmarljiveje se pripravljajo za razstavo hrvatski umetniki. Pretekli teden je imela lokalna jury hrvatskega odseka „Lade“ sejo, na kateri je izbrala dela hrvatskih umetnikov, katere se pošljejo na razstavo v Sofijo, kjer bo o njih razsojevala še vrhovna jury, obstoječa iz štirih članov, v katero volijo po enega člana bolgarski, srbski, hrvatski in slovenski umetniki. Hrvatska jury je dosedaj sprejela 70 umetniških del. Razstave se udeležijo tudi umetniki: Frangeš, Iveković, Ti-

šov, Kovačević, C. Medović, Branko Senoa, R. Valdec, Auer, Orčić, Bauer, Cikoš, Bužan, Meneghello, Dinčić, Katinarić, Strupieva, Melkus, Marinković, Bernatović in Pavla Dvoržak. Kot aranžerja za hrvatski oddelek sta izvoljena Oton Iveković in Ferdo Kovačević. V centralni jury so hrvatski umetniki izvolili za svojega zastopnika Roberta Frangeša. Razstave se udeležijo kot gostje: Vlaho Bukovac, Hynais, Rjepin in Mucha. Mestni občinski svet v Sofiji je votiral 2500 levov za sprejem gostov. Kakor javljajo iz Sofije, je določil knez Ferdinand 50.000 levov, bolgarska vlada pa 40.000 levov za nakup razstavljenih slik.

Vsesrbski učiteljski kongres in Slovenci. V proslavo 20-letnice „Učiteljskega udruženja“ v Belgradu se priredi dne 19. t. m. vsesrbski učiteljski kongres v Belgradu. Tega kongresa se udeležijo tudi slovenski učitelji in učiteljice. Slovenci položijo pri tej priliki svež venec iz svoje domovine na spomenik Jovana Gavrilovića v Kalimegdanu v Belgradu. Pred spomenikom bo v imenu slovenskih učiteljev govoril Engelbert Gangl, urednik „Učiteljskega Tovariša“. „Zaveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Ljubljani je sprožila predlog, naj se ob priliki vsesrbskega učiteljskega kongresa skliče v Belgrad I. jugoslovanska učiteljska konferenca, na kateri bi se razpravljalo o sklicanju I. jugoslovanskega učiteljskega kongresa in o ustanovitvi „Zaveze vseh jugoslovanskih učiteljskih društev“. Glavni odbor „Učiteljskega udruženja“ je sprejel ta predlog in povabil poleg slovenskih delegatov na konferenco tudi delegate „Zaveze“ hrvatskih in bolgarskih učiteljskih društev. Ti delegatje se sestanejo 20. t. m. v domu „Učiteljskega udruženja“ v Belgradu.

Nova vlada na Hrvatskem. V ponedeljek so priobčile uradne „Narodne Novine“ imenovanje novih hrvatskih oddelnih predstojnikov, in sicer dr. Vladimira plem. Nikolića za podbana, dr. Milana Rojca za oddelnega predstojnika za nauk in bogočastje, dr. Badaja pa za oddelnega predstojnika za pravosodje. Imenovanje novih vladnih načelnikov je vzbudilo v vseh rodoljubnih krogih na Hrvatskem največje zadovoljstvo in se je povsodi po kraljevini slovesno praznovalo. Te dni so novi predstojniki sprejemali svoje uradništvo. Popban Nikolić je imel pri tej priliki značilen govor, v katerem je svoje uradniške opozarjal na to, da žive v ustavni državi in da je treba ustavno in parlamentarno vladati.

Nadškof v preiskavi. Proti zagrebškemu nadškofu dr. Posiloviću je uvedel Vatikan preiskavo radi zapravljenosti. To preiskavo je poveril škofu Palunki, ki je že dospel v Zagreb. Kakor se čuje, se namerava Posiloviću imenovati pomožnega škofa, ki bo zanj opravljal vse posle. Zanimivo je, da so nadškofa denuncirali v Rimu gospodje okoli klerikalnega „Hrvatstva“ in sicer iz maščevanja, ker jim je odtegnil njihovemu listu izdatno svojo gmotno podporo! Takšni so klerikalci!

Slovenci v Ameriki. — Brusni kamen je ubil v Charlestonu Maksa Intiharja, doma iz Zagorja ob Savi, kakor smo že poročali. Pri brušenju sekire se je razletel brusni kamen ter ga zadel v glavo tako nesrečno, da je na mestu izdihnil. — Dinamit je zadel v rudniku v South Canonu nekega 40letnega Slovence, doma iz Zagorja. Eno oko mu je iztrgalo, a tudi drugo najbrže izgubi. Ko je žena zvedela novico, zadela jo je kap. Žena je bila doma iz Hrastnika.

Najnovije novice. Samomor zdravnika zaradi bede. V Frankobrodu se je zastrupil praktični zdravnik dr. Herzberg, ker je vsled pomanjkanja prakse trpel lakoto. — Črnogorska osveta. Oče enega črnogorskih dijakov, ki jih je turška četa pri Sjenici ubila, je šel ponoči na turška tla v Viličko ter ubil vojaškega zdravnika Husseinfevdija, dasi ga niti poznal ni. Na ta način je maščeval svojega sina. — Bankovcev za 48.000 K je vrgel skozi okno v Budapešti neki umobolni zasebnik. Bankovce je pobral operni pevec Molitori ter jih vrnil ženi umobolnega.

Ločiti se hočeta švedski prestolonaslednik Gustav Adolf in njegova žena, rojena princezinja Counaught. Poročena sta šele eno leto. — Škandal v nemškem kolonijskem uradu. Sedaj se je zvedelo, da je pri tvrdki Tippielskirch, ki je najbolj kompromitovana pri sleparstvih glede zalaganja kolonijske armade, udeležen tudi minister Podbielski s svoto, ki znaša 40%, vsega prometnega kapitala. Istotako je udeležen legacijski svetnik Bumiller s 4%. V obeh rodbinah se živi skrajno

potratno, kar dokazuje, da kompromitovana trgovina lepo cvete.

Odstavljen sodnik. Okrajni sodnik v Königswartu pri Hebu, sodni svetnik Wolake, je zaradi raznih nerednosti odstavljen.

Promoženje katoliške cerkve na Moravskem. Vseh cerkvenih posestev na Moravskem je 81.857 ha, in sicer ima avguštinski samostan v Brnu 1286 ha, premonstratenški samostan v Rišah nov. 1518 ha, cistercijanci v Marijinem dolu 2014 ha, metropolitanski kapitelj v Olomucu 2919 ha, stelni kapitelj v Olomucu 5953 ha, olomuška nadškofija 47.999 ha in benediktinci v Rajgru 2079 ha. Križarji imajo 993 ha, katoliško podporno društvo v Olomucu 3166 ha, samostan plemiških dam v Brnu 7138 ha in red nemških vitezev 9836 ha. Uradno izkazano cerkveno premoženje na Moravskem znaša 82.162.453 K. Vsi dohodki moravske duhovščine znašajo na 5.291.669 K, izdatki za zdrževanje 3328 duhovnikov in nun pa 2.887.362 kron Seveda je potemtakem nujna potreba, zvišati duhovščini plače

Pismo cesarja Franca Jožefa Napoleonu III. Ta teden izide v Parizu zadnja knjiga E. Oliviera „Liberalno cesarstvo“, kjer bo priobčeno tudi pismo, ki ga je pisal leta 1870. cesar Franc Jožef cesarju Napoleonu. V pismu predlaga avstrijski cesar, naj bi se sklenila med Avstro-Ogrsko, Italijo in Francijo trozveža čisto defenzivnega značaja. Ta zveza pa bi morala temeljiti le na vladarskih častnih besedah; državne pisarne kaj takega ne morejo sklepati, ker Avstrija na more priznati Rima za italijansko prestolnico. O Prusiji se v celém pismu ničesar ne omenja.

Zdravilo zoper oslovski kašelj. Pariški zdravnik dr. Henri de Rothschild je slučajno našel novo in zelo dobro sredstvo zoper oslovski kašelj. Bolniku da namreč narkozo iz kloroforma in kisika. Kašelj baje takoj po narkozi preneha.

Prepovedano kajenje. Angleška višja zbornica je sprejela soglasno zakonski načrt, ki strogo prepoveduje mladini izpod 16 let kajenje in sploh uživanje tobaka. Policiji, orožniki, učitelji in drugi zapniki imajo pravico, vsakogar na cesti ustaviti, ako kadi, a še ni izpolnil 16 let. Kakor kadilci, tako so kaznivi tudi vsi tisti, ki mladoletnim prodajajo tobak ali jim dajejo denar zanj.

Bele rokavice. Pretekli teden so imeli v švedski prestolnici nenavadni dogodek, da ves dan ni prišel nihče k sodišču ter sta vsled tega praznovala sodnik in državni pravnik. Po nekem starem običaju je za ta dogodek moral erar kupiti državnemu pravniku bele rokavice. In ves sodni dvor je prisostvoval slavnostni izročitvi.

200letnica parnega stroja. Dasi se je prva železnica zgradila šele leta 1825, vendar obhajamo letos 200letnico, odkar je bil iznajden parni stroj. Leta 1706. je namreč francoski fizik Denis Papin konstruiral prvi parni stroj, seveda primitivno sestavljen ter ga izročil vladajočemu grofu Karlu v Kaselu v poljubno porabo. Na podlagi te iznajdbe so šele sto let pozneje delali prve praktične poskuse.

Plače ruskih uradnikov. Na Ruskem dobijo največjo plačo carski namestniki. Sedanji carski namestnik na Kavkazu grof Voroncov Daškov ima letne plače 100.000 rubljev, dočim je njegov prednik knez Golicev imel še samo 54.000 rubljev. Največjo plačo je imel carski namestnik na Daljnem vztoku admiral Aleksejev, namreč 200.000 rubljev na leto. Sicer je general Kuropatkin kot vrhovni poveljnik ruske armade za časa vojne z Japonsko dobival še večjo plačo (20.000 rubljev na mesec), toda moral je na svoje stroške zdržavati svoj veliki generalni štab. Za namestniki imajo največje plače poslaniki, ki jim daje razen tega vlada še velike svote v reprezentacijske namene. Ruski poslaniki v Carigradu, Parizu, Londonu in Berlinu imajo po 77.000 rubljev letne plače, ministrskemu predsedniku Goremykinu se je bila določila letna plača 26.000 rubljev. Ostali ministri imajo po 18.000 rubljev na leto. Od vlade imenovani člani državnega sveta dobivajo po 10.000 do 20.000 rubljev letne plače. 11 admiralov ruske mornarice dobiva skupno letno plačo 155.125 rubljev. 22 podadmiralov skupno 213.425 rubljev. Kolikor več imajo višji uradniki, ki so navadno že itak bogati, toliko slabše so plačeni nižji uradniki.

Čudni časopisi. Pred leti je začel v Madridu izhajati časopis „Luminaria“, ki je bil tiskan z neko kemično zmesjo, da so se črke svetile ter je bilo mogoče časopis čitati tudi ponoči. Še bolj zvit založnik je dal napraviti časopis iz pečenega testa, da je naročnik mogel vse skupaj požreti. Sijajno bodočnost je obljubil svojim naročnikom list „Bienêtre.“ namreč čez 30 let dosmrtno penzijo

in brezplačni pogreb. Žal, da je časopis že po enem mesecu poginil. Za njim je žalovalo 10 naročnikov, leta 1850 izhajajoča „Courrier des Baigneurs“ in „Naiade“ sta bila tiskana na nepremojljiv papir ter ju je bilo mogoče čitati med kopanjem. „Grand Journal“ je bil tiskan na platno ter se je mogel prečitan porabiti za brisačo. „Fazzoletto“ je bil istotako na platno ter se je rabil za žepno ruto. „Giornale per fumatori“ je bil tiskan na cigaretni papir. Leta 1858 je izšel v New Yorku „Constellation“ povodom obletnice za svobodo. Časopis je bil skoraj 5 metrov visok in 2 1/2 metra širok.

Policijska prepoved. Občinski svet morskega pokopališča Hunstanton v Norfolku je dal nabit slededeč naredbo: „Psom je prepovedano lajati na promenadi ob morskem nabrežju. Policija je dobila strogo navodilo, da vsakogar aretuje, ki se ne pokori tej zapovedi.“

Mladeniška razposajenost. Profesor Trognon, vzgojitelj princa Louisa Filipa, je poučeval poprej v gimnaziji v Langresu. Ko je neko jutro stopil v svoj razred, zagledal je za katodrom osla, ki so ga učenci posadili tako na stol, da je imel le glavo in prednji nogi na katedru, kakor bi nadzoroval razred. Trognon je takoj razumel namen. Prijel je zopet za kljuko, rekoč: „Že vidim, da že imate učitelja, ki je kakor nalašč za vas, zato si ga le pridržite.“

Ameriška reklama. Neki statistik je izračunal, da izdajo v Zedinjenih državah na leto do 4 milijarde za inserate in vsakovrstne reklame. Seveda reklama ni vselej poštena. Tako je razglašal neki trgovec z umetninami (?), da pošlje za pol dolarja lepo in naravno fotografijo Washingtona. In tisočim naročnikom je potem poslal — pisemsko znamko z Washingtonovo podobo. Drugi je zopet ponujal za sramotno nizko ceno popolni šivalni stroj. In poslal je šivanko z nitjo. Tretji je razglašal, da pošlje za 3 1/2 dolarja popolno opravo za salon. Poslal pa je pohištvo za salon otroških punčk.

Tudi svetniki se zmotijo. V Poitiersu hranijo v romarski cerkvi v zlati rakvi ostanke sv. Radegunde. Rakev je za železno ograjo, a po ograji visi vse polno zahvalnih tabel za razne uslišane prošnje. Na neki taki tabli je zapisano: Reconnaissance à sainte Radegonde pour avoir sauvé la France le 9 septembre 1899. (Hvala sv. Radegundi za rešitev Francije na dan, ko je vojno sodišče v Rennesu potrdilo obsodbo nad Dreyfusom). Kakor znano, se je takrat vojno sodišče grdo zmotilo ter je svojo zmoto sedaj popravilo. Kaj pa sveta Radegunda?

Ženska lepota v Italiji ni samo od prirode, temuč jo tudi starši pri deklicah goje v rani mladosti. Celo pri najnižjih slojih pazijo na to, kako deklica hodi in kako nosi glavo. Ker nosijo na glavi bremena, nauče se trdno stopati ter se pokoncu držati. Zato morajo tudi dekleta bolj-ših krogov nositi čisto bremena na glavi, da se jim razvijejo rame in vrat. Večkrat na dan stiskajo otroku nos, da mu postane lepši. Lepoto baje pospešuje tudi hrana, ker uživajo le malo mesa, a temveč sadja in zelenjave.

Književnost.

„Ljubljanski Zvon.“ Vsebinska avgustovega zvezka: 1. R. M.: K osem-desetletnici gosp. notarja L. Svetca. 2. Dr. Ivan Tavčar: Izza kongresa. 3. Vladimir: Tiha kraljica. 4. Kristina: Pred teboj. 5. Dr. Jos. Tomišek: Jos. Stritar. 6. Vida: Pesem. 7. Vladimir: Balada. 8. Ivan Cankar: Poslednji dnevi Štefana Poljanca. 9. Dr. Fr. Derganc: Janez Trdina. 10. Vojeslav Molč: Spitignjev: Moja pesem. 11. Dr. Ivo Sorli: Romantiki življenja. 12. Griša: Utripi. 13. Fr. Strnad: Stroj. 14. Matija Skalar: Regrut? 15. Kristina: Tvoje oči. 16. Književne novosti. Ivan Cankar: Nina. — Janeza Trdine zbrani spisi. — Nova železnica s Koroškega skozi Karavanke, Bohinjske gore in čez Krasi v Trst. — Dr. Jos. Tomišek: Ljudmila Poljanec (Nataša). Poezije. — Dr. Ivan Merhar: Jos. Kostanjevec: Brez zadnjega poglavja. — Dr. V. Korun: Testament. — „Naš dom“. — Makso Pirnat: Juri baron Vega, slovenski junak in učenjak. — Dr. Jos. Tomišek: Ksaver Šandor Gjalski: Za materinsku riječ. — Dr. Fr. Ilesič: Cvijic J. dr.: Promatranja o etnografiji makedonskih Slovena. — Dr. Jos. Tomišek: Milan Begović: Venus viotrix. 17. Splošni pregled. Prevodi iz tujih jezikov. — Dr. Milan Čurčin: Hrvati — Srbi. — Izvestje „Goriške Tiskarne A. Gabršček“. — Tiskovna hiba.

„Ljubljanski Sokol“ ima v štev. 17. naslednjo vsebino: 1. V Zagreb! 2. I. hrvatski vsesokolski zlet v Zagrebu. 3. Vestnik slov. sokolstva.

Izpred sodišču.

Priznane obravnave pred deželnim sodiščem.

Sleparski mesarski pomočnik Nace Žnidaršič je bil za pomočnika pri mesarju Janezu Zrimcu na Bledu. Ko je to službo zapustil, klatil se je po Celjski občini in varal ljudi, da kupuje za svojega gospodarja živino in si izposodi pri več strankah zneske po 10 in 20 K. Služil je tudi pri nekem drugem mesarju v Sevnici. Ta mu je hrotil 117 K za nakup živine, a Žnidaršič je izginil z denarjem. Šele čez 3 dni so ga dobili orožniki in mu vzeli 84 K, 33 K je potepluh zapravil. Pri ravno tem gospodarju je šel Žnidaršič s soplepalcem Faletom kupovat in zaarat živino. V Prijateljevi gostilni pri Sv. Trojici sta čakala na kupljeno živino. Ko je pa Fele v hlevu zaspal, izmaknil mu je obdolženec denarnico s 105 K 70 v ter jo skril v svojo obutev. Obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe.

Zasačil ga je. Že 8 krat radi tatvine kaznovani Janez Mar, delavec iz Podsmreke je letos v Ratačah na Gorenjskem izmaknil Jožetu Matjažu 10 K. Marijano Hauptman je osleparil na jedi in pijači za 7 K 60 v. Dne 17. junija t. l. ga je zasačil gostilničar Anton Kovac v Ljubljani, ko se je vtihtapil v podstrešje, kjer ima za tuje sobe. Tu je izmaknil nekim udom ciganske godbe, ki so tam stanovali, razne drobnarije. Gostilničarju se je izgovarjal, da je hotel le gledat iti, kje da bo ležal. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe.

Nevaren odgovor. Andrej Kozelj, delavec v Spod. Gorjah, je bil v gostilni Janeza Srna, kjer se je nahajal tudi Janez Srna. Kozelj je že v veži brez povoda mahal z nožem. Na Srnovo vprašanje, zakaj da ima nož v roki, dobil je za odgovor sunek v prsi. Ker ni bila poškodba nevarna, obsojen je bil Kozelj na 6 tednov zapor.

Orožnika izžival. Dne 25. ročnika t. l. je pil France Korošec, urar iz St. Vida pri Cerknici, v Rovškovi gostilni, kjer se nahaja tudi pošta. Tja je prišel po opravih tamošnji orožnik. Korošec ga je jel zmerjati in zabavljati; ker vse opominjevanje ni hasnilo, primoran ga je bil orožnik aretovati. Temu se je Korošec uprl; sunil je žandarja v prsi in psoval na nečuvnen način. Šele ko je drugi orožnik prišel, ga je bilo možno ukrotiti in aretovati. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Telefonska in urzjavna poročila.

Dunaj 4. avgusta. Tukajšnji politični krogi so v resnih skrbih zaradi velikih konfliktov, ki so nastali na Balkanu. Carinska vojna med Avstrijo in Srbijo, konflikt med Rumunsko in Grško, veliko protigrško gibanje v Bolgariji, vse to je kompliciralo položaj in poostriilo vse razmere tako, da lahko nastanejo mednarodne zmešnjave.

Petrograd 4. avgusta. Panika med prebivalstvom je strahovita, zlasti ker se ve, da je v Sebastopolu revolucija in da je punt vojaštva v Jekaterinoslavu, kjer so pomorili vse častnike. V Revalu se je zgodil atentat na velikega kneza Aleksandra Mihajloviča, ki pa ni bil zadet.

Petrograd 4. avgusta. Vojno sodišče v Revalu da ustreliti ali obesiti vsakega revolucionarja. Z ladje "Pamjat Azova" so ponoči izročili 260 vojakov vojnemu sodišču.

Petrograd 4. avgusta. Odbor za organizacijo generalne stavke je sklenil, da začno nocoj stavkati tudi železničarji, katerim se pridružijo v torek poštini in brzojavni uslužbenci.

Petrograd 4. avgusta. Vlada je prepovedala izdajanje časopisa "Ršč".

Petrograd 5. avgusta. Generalna stavka je gotova stvar. Začne se danes o polnoči, ko se prepelje truplo umorjenega poslanca Herzensteina s finskega kolodvora na Nikolajevskijevski kolodvor. V mestu vlada panika; mnogo ljudi beži iz mesta, boječ se krvavih dogodkov. Razburjenost med prebivalstvom je še p-mno-

žila vest, kako neusmiljeno dajo vojna sodišča postreliti vse zasačene revolucionarce. Petrograd 4. avgusta. Generalna stavka se je v nekatereh tovarnah že začela. V vojniških tovarnah že počiva vse delo. Vojništvo je zastražilo vse kolodvore.

Petrograd 4. avgusta. V Jazovki so začeli stavkati fužinski delavci. Vojništvo je aretvalo voditelje, zaradi česar je prišlo med delavci in vojaštvom do krvavega boja.

Berolin 4. avgusta. V Sveaborgu in v Kronštatu imajo revolucionarni vojaki sedem utrjenih otokov v rokah. Pri bojih v Sveaborgu je bil ubit polkovnik Nakaras, poleg njega pa deset vajakov in trije civilisti. Ranjenih je mnogo.

Milan 4. avgusta. Škoda ki jo je povzročil požar v razstavi, se ceni na 12 milijonov frankov.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Ugodno vreme dobro pospešuje spravlanje žita. Bojazan, da bi more biti dež med žetvijo nagajal in kolikor toliko na kakovost zrna slabo vplival — je tedaj tudi odstranjena. Pšenica bo v kratkem pod streho — vse mogoče in nemogoče ovire na rast, na spravlanje itd. so brezpomembne, cena se bo tedaj lahko stabilizirala. Najbrže so današnje nizke cene prav tik meje, od katere navzdol ni več poti, zato pa se razprostira široko polje cenam za hostite. Toliko optimisti ne smemo biti, da se bodo nizke cene skozi mesece vzdrževale; vsako leto se pojavijo momenti, ki tirajo cene semtertje. Saj bi pa tudi prenehala vsa živahnost v kupčiji, ako bi ne bilo fluktuacij. To vedo razni faktori, ki tudi poskrova za večjo gibljivost kurzov.

Pšenica tekem tedna ni mogla pokazati posebnih uspehov. Mlini in z njimi vred trgovina še vedno pozornost trga, čakajoči, da se morda cene še nekoliko reducirajo. Producentje pa tudi hladno čakajo na naročila, ker jim ne kaže s silnimi ponudbami že itak skrajno nizkih cen v svojo škodo še bolj utesnjevati. Spričo take konstatcije je naravno, da se kurzi in efektivne cene na nobeno stran znatno ne ganejo.

Koruza je naznanila ta teden majbno hos, češ, da rastlina za razvoj nujno potrebuje dežja. V resnici so imetelji zahtevali polne in višje cene, majev kurz pa se je znatno dvignil.

Oves odneha dan za dnevom. Kolikor več se ga nalaga, toliko ceneje postajajo ponudbe, vse pa so tako različne, da se z rokami lahko prime anarhija, ki vlada v cenah ovs.

Sladkor naznanja za surovino višje cene, nasprotno pa se cene za rafinirano blago nikakor ne morejo ojačiti, ker druga roka, ki je primorana blago od rafinerij prevzeti, prodaja preje ceneje nego višje.

Špirit ima nespremenjene predtedenske cene.

Petroleji notira za avgust še zadnje julijske cene. Kartel je domalega zagotovljen, zbog česar na nižje cene skoraj ni misliti.

Riž je italijanskim vrstam cene za približno 3 kroune dvignil, zato se utegnejo indijske vrste tudi še podražiti.

Kava v tendira nespremenjeno trdno. Novo blago je že na potu, iz vzorcev pa posnemamo, da so nove kave sicer lepe — toda zrno je majbno.

Ljubljanska kreditna banka. Meseca julija t. l. se je vložilo pri "Ljubljanski kreditni banki" na vložne knjižice in na tekoči račun 1.284.775 K vzdignilo pa 985.186 K 85 v. Skupno stanje vlog je bilo koncem julija t. l. 5.237.998 K 20 v.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. V mesecu juliju 1906 so 104 stranke vložile na hranilne vloge 45.237 K 19 v, 78 strank dvignilo na hranilne vloge 13.990 K 41 v, 24 strank vložilo na tekoči račun 17.926 K, 17 strank dvignilo na tekoči račun 9955 K, 11 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 11.000 K, stanje hranilnih vlog 1.473.158 K 65 v, stanje hipoteknih posojil 1.062.756 K 60 v, denarni promet 214.464 K 72 v.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juliju 1906 je 173 strank vložilo 62.660 K 72 v, 175 strank dvignilo 69.123 K 17 v, 5 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 11.000 K, stanje hranilnih vlog 1.473.158 K 65 v, stanje hipoteknih posojil 1.062.756 K 60 v, denarni promet 214.464 K 72 v.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu juliju 1906 je 232 strank vložilo 96.908 K 72 v, 255 strank vzdignilo 154.633 K 69 v,

torej manj vložilo 57.724 K 97 v, 13 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 9920 K, 200 menic se je eskomptovalo za 67.617 K, stanje vlog 2.844.615 K 63 v, denarni promet 544.519 K 78 v. Vseh strank je bilo 1003.

Narodovo zdravilo. Tako se sime imenovati boicisti utešujoče, mišice in živce krepujoče, kot mazilo dobro znano "Mollovo francosko žganje in sol", katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepratat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom 2 31-11

Bil lep postaviti in imeti bujne lase, je prav tako važno, kakor lep obraz. "Käthe voda za prsi" proizvaja pri damah prekrasne prsi "krepilno in jacično živilo Käthe" pa daje telesu prikupne lepe zaokrožene oblike, z "lasno vodo in pomado Käthe" se pa dosega prebujna rast las. Ta prekrasna lepota se dobivajo samo na proizvajalšču gospe Käthe Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, I. nadstropje in vsak dan dohajajoča priznala pisma potrjujejo odlični uspeh tega vsestranskega izbornega sredstva.

Se dobi povsod!
Kalodont
885 neobhodno potrebna zobna Crème 21
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Postavno varovanje. Vsako ponarejanje in podkupovanje kaznuje.
Edino pristen je Thierryjev balzam
le s zeleno znamko "redovnica"
Staroslavno, neprekosno proti slabemu prebavljanju, krčem, želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent zamakom K 5- franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo, povsod znano kot non plus ultra
proti vsem se tako stari ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3 60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Brošura s tisoč originalnih zahvalnih pism gratis in franko V zalogi v skoraj vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 485/1-33

Skrb vsake gospodinjice je posvečena družinski blaginji!
Kathreinjeva Kneippova sladna kava
je po Kathreinjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravi v prospek in paceti, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!
Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathrein in zahtevajte le izvirne zavojke varstveno znamko župnik Kneipp.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Jos. Šajn iz Vel. Lašč K 24- nabral za brzojavni pozdrav K 25-98, brzojav K 1-98, prebitek K 24- — Gospod Vinko Okora v Reichenburgu K 3- nabral v veselje družbi. — Gospoda Josip Klun in Albin Fleš v Ljubljani vsak po 1 K (2 K). Skupaj K 29- — Lepa hvala! Živeli!

Za Vilharjev spomenik: Sl. posojilnica za Ilir. Bistriški okraj v Trnovem K 30- — Gospod Janko Premrov, rač. svet v Sarajevu. K 10- — Skupaj K 40- — Srčna hvala.

Umrli so v Ljubljani.

3. avgusta: Marija Finžgar, železniškega nsluzbenca žena, 55 let, Marije Terezije cesta 11, vsled sušice v kolenu.

+
Marija Kavčič, roj. Rosmann, Karel, Alojzij in Anton Rosmann naznanjajo v svojem in v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljene matere, oziroma stare matere, sestre, tašče, tete in sva-kinje, gospe
Josipine Rosmann, roj. Kralj,
ki je po dolgem, težkem trpljenju, Bogu vdana, danes 4. avgusta t. l. ob poluštirih zjutraj mirno preminula.
Truplo drage pokojnice se popelje v ponedeljek, dne 6. avgusta t. l. ob 10 uri dopoldne iz hiše žalosti, Gradišče št. 2 na južni kolodvor v Ljubljani, odkoder se prepelje v Novo mesto in se prenese s kolodvora istega dne popoldne ob 6. uri na novo-mesto pokopališče k večnemu počitku.
Pokojnico priporočamo blagemu spominu.
Ljubljana, dne 4. avgusta 1906.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 06-3 Srednji srčni tlak 788.0 mm

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatūra v °C	Vetrovi	Nebo
3.	9. sv.	735.3	24.0	brezvetrno	jasno
4.	7. sv.	735.9	20.5	sl. jgzh	jasno
4.	2. pop.	735.4	32.7	sl. jzhod	jasno

Srednja večerajšnja temperatura: 24.7°, normale: 19.6°. — Padavina v mm 0.0.

V vročem letnem času

se more priporočati kot najboljša in najkoristnejša

osvežujoča in namizna pijača posebno pripravna za mešanje z vinom, konjakom in sadnimi sokovi,

MATTON
GISSHÜBLER
naravno alkalna kislina
Ta upliva osveževalno in oživljuje, vzbuja slast do jedij, pospešuje prebavljenje. Po letu je pravo okrepevalno sredstvo. 94-2

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Učenec

se takoj sprejme v špecerijsko trgovino.

Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda". 2735 1

Oddam 2 lepi meblorani veliki

sobi

za letno sezono. Cene nizke.

Franc Knafeč, gostilničar, Lesce (Gorenjsko). 2817-1

Hiša

iz masivnega lesa, v neposredni bližini kolodvora Bohinjska Bela (Proga Jesenice-Trst) se je postavila lanske leto po stavbenem podjetju v svrhu restavracije. Sedaj se skupno z ledenico, z zemljiščem ali brez njega ceno proda. Pripravna je za prireditev poletnih stanovanj, ker stoji v krasnem kraju in je od letovišča Bled le 8 minut po železnici oddaljena. 2812-1

Vprašanja naj se pošiljajo na

stavbinsko podjetje v Bohinjski Beli.

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborbo deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in
zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.

Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtolepleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vo e. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.

Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

Pollog novozgrajenega Fran Jožefovega inbiil. montu 48-31

Dob e slikarske

pomočnike

sprejme I. Terdan, slikar in pleskar v Ljubljani. — Plača po dogovoru. 2814 1

Dijaki ali gospodične

se v boljši družini sprejmejo na hrano in stanovanje.

Več v zalogi cerkvenih oblačil v Wolfvovih ulicah št. 4. 2791-1

Izurjena prodajalka

za manufakturno trgovino želi sedanjo službo premeniti. Sprejme službo tudi na deželi v kakem trgu.

Ponudbe naj se pošiljajo na Fr. Čuk v Zagorju ob Savi. 2798-1

Odvetniški 2807 1

koncipijent

išče službe. Nastopi takoj ali pozneje.

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod „Dor. A. T.“ upravn. „Sl. Nar.“

Dva mizarska

pomočnika

se sprejmeta takoj v trajno delo.

Anton Hrovat, mizar v Žirovnici (Gorenjsko). 2818-1

Večja parna mlekarna išče

močnega učenca

veščega pisave in računstva.

Ponudbe sprejema Jakob Legvart, deželni mlekarški nadzornik v Ljubljani. 2805-1

Prodajalna

s stanovanjem, kjer se nabaja dobro vpeljana špecerijska trgovina (branja-rija) pripravna tudi za vsako drugo obrt, se odda za november termin.

Pojasnja daje Avg. Jenko, pek na Marije Terezije cesti št. 7.

Trgovski pomočnik

posebno dober železninar se sprejme takoj pri trvdki

M. ŽIGON v Škofji Loki.

Ravnotam se tudi odda posebno za začetnika pripraven

lokal za manufakturno trgovino

z vso opravo. 2713-3

Pod jako ugodnimi pogoji se takoj odda

lokal za prodajalno

na Jesenicah

v hiši, kjer obstoji ta obrt že nad 25 let. Leži tik kolodvorskega skladišča in železnice. Zraven je tudi stanovanje in skladišče. 2808-1

Več se izve pri lastniku Ivanu Ferjanu na Jesenicah, Gorenjsko.

Klobuke slamnike
cilindre in čepice
v najnovjših faconah in v velikih izberah
priporoča
Ivan Šoklić
Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Mladenich

star 16 let, zmožen slovenskega in nekoliko nemškega jezika z lepo pisavo išče službe pisarja.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

2810-1

Kupiti se želi graščinica ali vila

z lepim vrtom ali s parkom na deželi bodisi na Kranjskem, Koroškem ali Štajerskem. — Pismene ponudbe z opisom in ceno naj se pošljejo na upr. „Slov. Naroda“ pod „št. 1864“.

2809-1

Na Dunajski cesti št. 20 se takoj odda v prtiljeju

prodajalna.

Poizve se v odvetniški pisarni dr. Iv. M. Hribarja v Sodniških ulicah št. 2.

2790-2

Izurnjen

stavnbi risar

se takoj sprejme v tukajšnji stavnbi pisarni.

Kje — pove upravnistvo „Slov. Naroda“

2782-2

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalne sobe, kuhinje, sobe za posle, v II. nadstropju, se takoj ali pa za november odda.

Povpraša naj se v manufakturni trgovini Pod Trančo št. 2.

2786-2

Mirna stranka, zakonska brez otrok, iščeta za 1. november t. l.

stanovanje

v bližini Kolizeja, sestojče iz 2 prostornih ali 3 sob, s pripadajočimi priključki. Kopalnica zaželjena.

2759-2

Natančne pismene ponudbe upravn. „Slov. Naroda“ pod „št. 2759“.

Revmatičnim

in na protinu trpečim rada brezplačno pismo naznanim, kako sem muke polnega, trdovratnega trpljenja v kratkem času ozdravela popolnoma.

2266-4

Brigitta Stich, hišnega posestnika žena v Monakovem, Linprunstr. 13.

Izboren delavski sir

nekoliko masten po 80 vin. kg,

Izvrsten trapistovski sir

po K 1-40 kg ima v zalogi

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN OKBOV

BRATA EBERL

Ljubljana, Miroslavova cesta št. 6,
Igrališče ulica št. 6.

Telefon št. 154.

Trgovskega pomočnika

eventualno tudi

prodajalko

sprejme takoj trdka

And. Elsbacher v Laškem trgu na Štajerskem.

2752-3

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

2799

Išče najmoj: boljše sobarico v oporo gospodinji na Ogrsko (potnina tukaj), nekaj kuharice za Ljubljano in zunaj k eni do dvema osebam, tudi poleg sluge in kuhinjske deklet; 4 do 5 boljših pestunov k večjim in manjšim otrokom, kompotaristino za večjo fino trgovino in 6 do 8 deklet za vse. Več v pisarni.

Več čevljarskih pomočnikov

sprejme takoj v delo 2779-3

Josip Kolman na Bledu.

Ženevske precizijske ure pošilja naravnost privatnim odjemalcem poceni

M. RUNDBAKIN, Dunaj IX/1.

Ilustrovani cenik brezplačno. 1920-4

Delavnica

se takoj odda 2783-2

na Erjavčevi cesti št. 9.

Iščem spretnega

kletarja

ki je obenem tudi sodar za svojo vinsko trgovino. Samci ki so že bili v takih službah, naj pošiljajo svoje ponudbe na trdka Anton Kajfež v Kočevju.

2813-1

Hišo

v kateri je stara gostilna, prodam takoj iz proste roke.

Zraven hiše je velik hlev, vrt, pod in šupa. — Poizvedbe pri lastniku Antonu Hafner, Škofja Loka, Kap. predm. 13.

2803-1

Oznanilo.

Pri tukajšnjem ekonomatu c. kr. finančnega ravnateljstva se bo 16. avgusta 1906 ob 10. uri dopoldan različen skartiran papir po javnem dražbenem potu prodal.

2801-1

Ljubljana 3. avgusta 1906.

Kdo kupi ostanke?

15 000 ostanke posteljne bлага, pisanega, prva kakovost, pralno blago, z jamčeno, meter 16 kr.

10 000 metrov najfinjših rumenih in irskih ostanke, meter po 19 kr.

4 000 metrov ostanke, višnjevo potiskanega bлага, pristna barva, meter po 19 kr.

3 000 metrov ostanke, platna, brez šva, 150 cm širočine, z jamčeno čisto platno, prva kakovost, meter po 48 kr.

8 000 metrov ostanke, belo rožastega posteljne gradla, prva kakovost, meter po 28 kr. Ostanke so po 10 do 40 metrov dolgi, z jamčeno brez hibe, dobro blago; vzeti se mora najmanj zavoj s 5 kg., to je okoli 40 do 45 metrov, tudi sortirano, po povzetju. Za neugajajoče vrnem takoj denar.

A. Stein, tkalnica, Nachod na Češkem.

A. TSCHINKEL na zet

svoje izvrstne nove izdelke, kakor kompote, marmelade, kandirano sadje in posebno po najnovejšem načinu izdelavano

2815-1

cikorijno moko v lesenih zabojčkih.

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe.

Berite plakate.

Ose. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12. uri 52 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, Ljubno, Ljubljana, Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 05 m jutraj osebni vlak v Trbiž od 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejcevic, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Benetke, Milan, Florenco, Rim, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Inmost, Bregenc, Zeneva, Pariz, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejcevic, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago (direktni voz 1. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, (direktni voz 1. in II. razr.) — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo-Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano iz Trbiža. Ob 3. uri 07 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (direktni voz 1. in II. razr.), Inmost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 09 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz 1. in II. razr.), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejcevic, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inmost, Zell ob jezerni, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inmosta, Franzensfesta, Pontabla, Benetke, Milana, Florenco, Rima. — Ob 8. uri 46 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Celovca, Pontabla, čez Selzthal, od Solnograda in Inmosta, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejcevic, Plzen, Marijinih varov, Heb, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 13. uri 37 m ponoči osebni vlak v Trbiža od 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Čez Ljubljano iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Dva hleva

za 4 in 8 konj se odda v najem s 1. avgustom t. l. na Rimski cesti, preje Kančeva hiša.

Pojasnila daje Ljubljanska kreditna banka, Špitalske ulice. 2738-3

Prodajalna

se odda s 1. avgustom t. l. na vogalu Nušakove vojašnice v Konjuških ulicah.

Pojasnila daje Ljubljanska kreditna banka, Špitalske ulice. 2739-3

V lepem kraju na Dolenjskem se odda s 1. oktobrom t. l. stara in znana

gostilna

za več let na račun ali pa tudi v najem, event. z večjimi vrtovi in zemljo. Posedno pripravno za penzioniste z večjo družino. Pojasnila daje Štipko Jelenc, nadučitelj na Dvoru pri Žužemberku.

2530-4

Lokali

primerni za prodajalne ali pisarne oddajajo se za avgustov termin ali tudi takoj v najem.

Pogoji se izvedo v odvetniški pisarni dr. M. Pirca, na oglišču Sodniških in Cigaletovih ulic v Ljubljani.

1935-21

V trgu Cerknici na Notranjskem se pod prav ugodnimi pogoji odda sedaj edina

pekarna

torej brez konkurence. Promet je obsežen, ker je trg velik in je tamkaj tudi c. kr. sodišče in davčni urad ter so v tistem kraju vsako leto po več časa vojaški manevri.

Natančneje pojasnila daje pri lastniku Antonu Majdiču v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

pa v Cerknici v bližini

V trgovino z mešanim blagom na de želi se sprejmeta

vajenec

in mlajša dekle

ki bi imela veselje do trgovine.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“.

2723-2

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valjnice in od mene preskušene. — Ilustrovani cenik zastoj.

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

31

Dobra pekarija

v Ljubljani se kupi ali vzame v najem.

Ponudba „E. Z. 10“, poste restante, Ljubljana.

2746-3

Lepo stanovanje

v Zgornji Šiški se odda takoj.

Natančneje se poizve pri lastniku „Matjanu“, gostilničarju „pri kamnitih mizi“ v Zgornji Šiški.

1779-23

Učenca

sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom

Adolf Pečjak v Toplicah Dolenjske.

2706-4

Učenka in učenec

se takoj sprejmeta v trgovini z mešanim blagom

2749-3

Fran Zadnek v Senožecah.

Posojila, predujmi, kredit!

Prav ugodni pogoji! Nobenih stroškov naprej! Hitra rešitev in event. takojšnja pomoč. Prikladno dolgotrajno vračanje. Posebno ugodno za častnike, uradnike vseh služb, st. novskim osebam itd. Na dedščine, užitke, zaloge, zapuščine, najvišji zneski. Pod „Sekretar“ na anonimno ekspedicijo Edvard Braun, Dunaj, I. Rotenturmstrasse 9. Porto za odgovor. Nemško dopisovanje.

2802-1

V Celju

se pod ugodnimi pogoji prodaja hiša. Jako lepa leža, prav pripravno za družinsko hišo, za letovišarje ali pa za obrtnike. — Vpraša naj se pri trgovcu J. Grobelniku v Ljubljani.

2787-1

Prodajalna

za špecerijo se odda v najem za novembrov termin v Spod. Šiški št. 2, poleg cerkve.

2811-1

Natančna pojasnila se dobe istotam.

Natančna pojasnila se dobe istotam.

Natančna pojasnila se dobe istotam.

Več tesarjev

sprejme takoj v trajno delo tesarški mojster Jožef Zevnik na Jesenicah, Gorenjsko. — Plača po dogovoru. — Stanovanje prosto.

2724-3

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika, se sprejemajo za prodajo v Avstriji dovoljenih srečk.

Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20.

2519-10

Na Gorenjskem se prodaja iz proste roke veliko

zemljišča,

lepega gozda in lepo, tik glavne ceste stoječe poslopje, pripravno za vsako obrt. — Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

2431-10

Ugodna prilika!

V Novem Vodmatu št. 7 v Ljubljani prodam

dve hiši

še nekaj let davka prosti. Zraven je nekaj vrta in vodnjak na dvorišču. — Več se izve ravnotam.

2775-2

Učenec

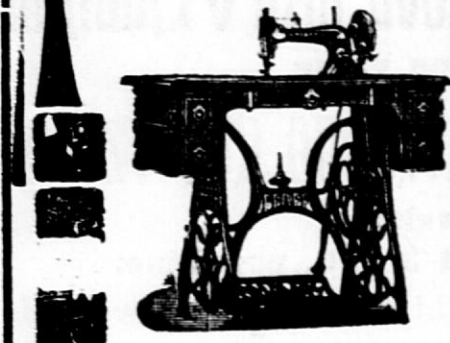

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna
in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah

PFAFF-ovi šivalni stroji

so najboljši
za rodovinsko rabo za šivanje,
krpanje in vezenje,
neprekošni za obrtne namene.

Šivajo naprej in nazaj. 2276 7
Kroglasta lega!!

Generalni zastopnik **Franc Tschinkel**
Ljubljana Kočevje
Mestni trg št. 9. v gradu.

Shampoo s črno glavo

odpravi luske z glave, napravi lase goste in svetle, prepreči preveliko maščobo las,
čisti kožo na glavi, preprečuje izpadanje las in izgledajo po uporabi redki lasje kot
gosti. Uporaba Shampoona se je že milijonkrat obnesla. Zahtevajte vedno „Shampoo
s črno glavo“, dobe se ničvredna posnemanja! Zavitek z vijoličnim vonjem 30 h,
kupi se v lekarnah, drogerijah in parfimerijah. Edini izdelovatelj Hans Schwarzkopf,
Berlin-Charlottenburg 2. — Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko Feliks Griensteldt,
Dunaj I. Sonnenfelsgasse 7. 2004-5

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno leta 1830. Telefon št. 79.

Modna trgovina J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Prešernove ulice
v novi zgradbi „Mestne hranilnice“
priporoča

lepe moške in ženske klobuke

fino perilo, kravate, kakor tudi
vse v modno trgovino spada-
joče predmete.

Pri nabavi perila za opreme
poseben rabat.

Za realno potrebo in strogo solidno blago jamči že
mного let obstoječa firma.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland cimenta in peska.
Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahka streha
kakor iz vsake druge vrste strešnih
opek iz lovlca.

Odlikovan z diplomom, zlato medaljo in
častnim križcem v Parizu 1904.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

JANKO TRAUN

izdelovatelj cementnih
Glince pri Ljubljani.

Najboljši kozmetični predmeti so:

Ada milo po 60 h
cream po 1 K
za olepšanje polti in telesa.

Ada ustna voda
zobni prašek
po 1 K, za gojitev zob in ust.

Ada lasna voda
lasna pomada
po 1 K, za ohranitev in rast
las.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlager, kemik
v Ljubljani.
Nadomestke za „Aido“ zavračajte.

Avg. Agnola

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilnik, zrcal, šip, ko-
zaroev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Prvi zagrebški vojaški pripravljalni zavod

otvori 1. septembra 1906

6mesečni zimski glavni tečaj

za izobrazbo

aspirantov za enoletno prostovoljstvo.

Uspeh: Od 18 gojencev iz dežela, zastopanih v drž. zboru, ki so minolega šolskega
leta obiskovali ta zavod, jih je 16 usposobljenih za enoletno prostovoljstvo in sicer
Božidar Holzmann z Dunaja, VI., Esterházygasse 14; Adolf Haag z Dunaja III., Marokkogasse 5;
Anton Wohl z Dunaja, Hespargasse 7; Avgust Mayer iz Brež; Alojzij Goriup s Proseka; Oton
Dörler iz Olomueca; Emil Fürst iz Rogateca; Juri Kramer iz Celoveca; Avgust Mayer z Dunaja,
IX., Peregrinasse 1; Ivan Müller iz Zagorja ob Savi; Marko Lukšić iz Sutomora; Pavel Faga-
neli iz Gorice; Avgust Ravnik iz Kanala; Leo Jelovšek z Vrhnike; Julij Jakelj iz Gorice in
Alfred Hoffmann iz Oberschützena.

Programi se dobivajo pri direkciji: Berislavičeva ulica št. 12.

2438-5

Knjižna novost:

Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej lično opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je
poznalo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično so-
trudnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka
lirika, polna globokega čuvstva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom
brez dvoma prikupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno
slov. naobraženemu žensstvu. 54-76

Cena broš. K 2-—, po poštk 2-10, eleg. vez. K 3-—, po poštk 3-10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Zidanje rakev

(grobne)

na novem centralnem pokopališču izvrši po najnižji ceni

stavitelj novega pokopališča

po oblastveno odobrenih določilih za zgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve

v tehnični pisarni g. Ferdinanda Trumlerja

mestnega stavitelja

1561-28 v Ljubljani, Pred škofijo št. 3.

Hamburg Amerika Linie

Vožnja traja 6 dni
izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton

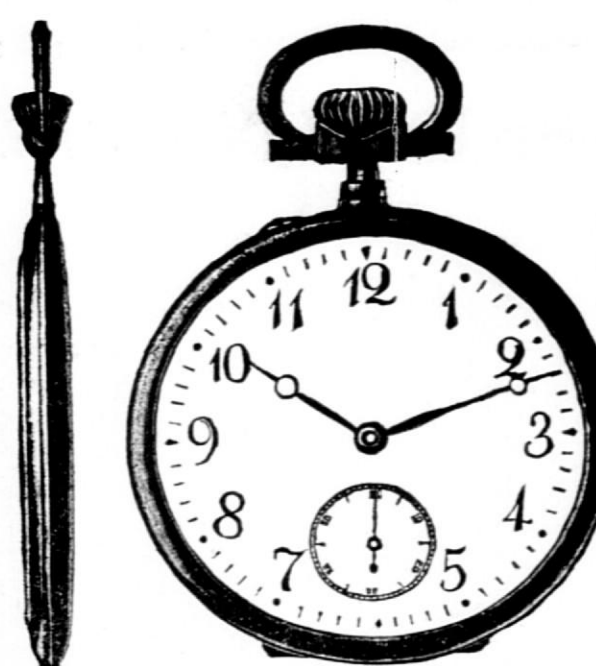
toraj še enkrat večji

„Kaiserin“ 26,000 ton

pojasnila daje zastopnik: Fr. Seunig,

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Fr. Čuden

urar in trgovec z zlatnino
in srebrnino v Ljubljani,
v Prešernovih ulicah.

Naznanjam sl. občinstvu, da imam, kakor
obče znano, najbogatejšo in naj-
večjo zalogo, vse v najnovejšem
in najmodernejšem slogu, a vkljub
temu po najnižji ceni, zlasti priporočam
ure, juvele, srebrnino in
briljante. Posebno iz lastnega pre-
pričanja priporočam najčistejšo in najza-
neslivišče ure: zlate, srebrne,
jeklenaste in nikelnaste, oso-
bito „Union“, „Schaffhausen-
ske“, „Glashütte“, „Schild“
in najčistejšo budilke.

Dokler traja zaloga teh ur: 802-28

Štev. 83. Srebrna cylinder rem. ura . . . . . glid. 4.20.
„ 28. „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4.50.
„ 26. „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4.50.
„ 7. Nikel cylinder ura „ „ „ „ „ „ „ „ 2.20.

Ustanovljena 1882.

Post. hranilnice račun
št. 828.406.

Kmetska posojilnica

Ustanovljena 1882.

Telefon št. 185.

Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

podrejena škontraciji „Zadrugne zveze v Celju“.

je imela koncem leta 1905 denarnega prometa . . . K 44,396.886-60
upravnega premoženja . . . . . K 8,926.326-73

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
plačuje posojilnica sama za vložnike. 1354-9

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim
prometom in jih obrestuje po 4 % od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1905 . . . K 8 702.874-88 1

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali
pa po 5 1/2 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov.

VITA * VITA

Prirodna rudninska voda

VITA

Najčistejši

natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih
odlične zdravilne moči pri:

obolelostih menjavanja snovi,
diabetes, preobili skalnični
kislini, boleznih mehurja in
ledvic, katarjih sopol, prebavil.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu
Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in
drogerijah. 7-2

VITA * VITA

Najkoristnejša
darila so
SINGERJEVI
šivalni stroji.

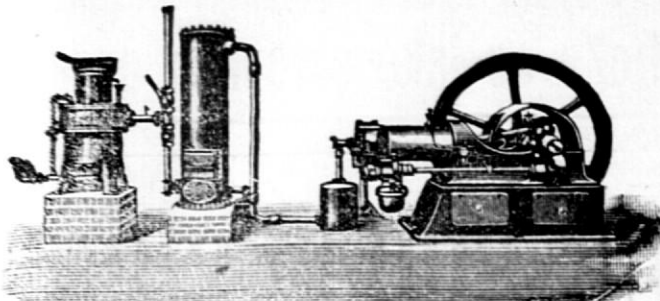

Naprodaj so v vseh
prodajalnicah
s tem polegajočim
kazalom.

53-31

SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Filijalke: Postojna, Kočevje, Kranj, Novo mesto.

Okoli 150.000 konjskih sil Imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje
na Dunaju, X.,
Laxenburgerstrasse 53.

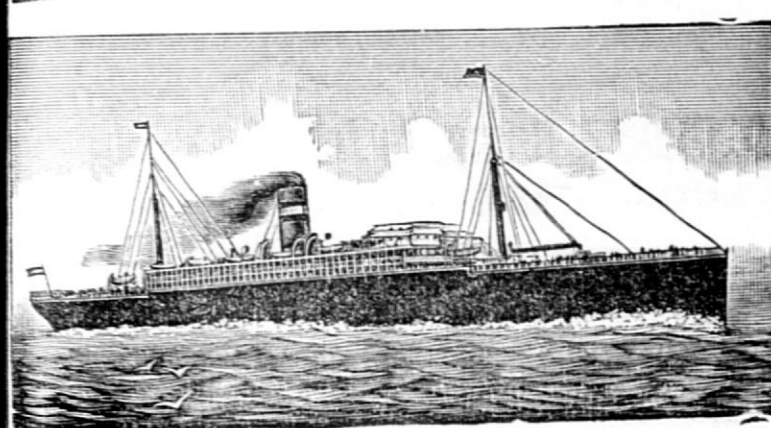
Vseobsežne velikosti do 100PH
so vedno v delu in se dobivajo
2685 50 v primernem roku.

Vrzite hrošča na papir in ga poškopite s
Ting-Tingom — takoj bo mrtev.

Samo

TING-TING
zamori vse stenice z zalogo vred.
Povsod naj se zahteva po 60 k: v 1/2, 1/4 in 5 litrskih steklenicah ceneje.
Brizgalica 20 vin. 1438 16
Glavna zaloga v Ljubljani, Anton Kane, drogerija.
Druga sredstva odločno zavračajte.

Najcenejša vožnja v Ameriko!

**Boulogne-
New York**

najhitrejša vožnja
Nizozemsko-ameriške črte
Bazel-Pariz-Boulogne-Amerika

Vozne liste preskrbi in daje brez-
1787 plačna pojasnila 13

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Edvard Kristan v Ljubljani
Kolodvorske ulice 41

na dvorišču v vili med prvo in drugo hišo na desno

Naznanilo.

Usojam si svojim častitim prejšnjim naročnikom in slavnemu ob-
činstvu najvljudneje naznaniti, da sem 31. julija t. l. zopet otvoril

zalogo piva
v Metelkovih ulicah št. 19.

Prodajalo se bode uležano, marčno in dvojno marčno pivo
v sodčkih po 1/3, 1/4 in 1/2 hektolitra, kakor tudi marčno in
dvojno marčno pivo v zabojih po 25 steklenic.

Za častita naročila se priporoča

Julij Starè

lastnik v letu 1818. ustanovljene pivovarne
v Mengšu.

2764-4

Aviso.

Glasom razpisa odd. 13, št. 1121 od 21. julija 1906 namerava
državno (skupno) vojno ministrstvo obutev in različne opravne pred-
mete iz usnja za c. in kr. vojsko priskrbeti si od malih obrtnikov.

Ponudbe se imajo vlagati **do 7. septembra** pri trgovski in
obrtniški zbornici.

Natančneje pogoje obsega dne 31. julija t. l. v „Laibacher
Zeitung“ objavljeni popolni razglas, ki se pa tudi lahko ogleda pri
intendaneh vojaških teritorialnih poveljstev, pri monturnih skladiščih
v Brnu, Buda-Pešti, Gradcu in na Dunaju (Kaiser-Ebersdorf), dalje
pri vseh trgovskih in obrtniških zbornicah.

V Gradcu, dne 27. julija 1906.

C. in kr. Intendanca 3. voja.

2792-1

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.
Možnanih sredstvom se
pošilja s povzetjem.

J. KEBER

v Ljubljani

na Starem trgu št. 9

in

na Sv. Petra cesti št. 31

priporoča

svojo tovarniško zalogo
suknenega, platnenega in
perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Potrebščine za krojače
in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča 32

**klobuke
slamnike**

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne.
Postrežem točno.

Jos. Eberle

urar
trgovec z zlatnino
in srebrnino

na Mestnem trgu št. 13

filijalka:

na Mestnem trgu št. 17

priporoča svojo veliko zalogo prečizlj-
skih ur iz prvih tovarov, bndlik,
stenskih, salonskih in ur na
nihalo, briljantov, zlatnine
in srebrnine. Namizna oprava
iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.

Najznamenitejši

kemiki in priznani zdravniki so označili

„lasno vodo Käthe“

ali pomaga kot edino in najzanesljivejšo sredstvo
krepke in hitre rasti brade, in las. — V prav
kratkem času presenetljiv učinek.

Steklenica ali lonček K 2—, K 3—, poskusna steklenica K 1-40. Po povzetju pošilja samo
gospa Käthe Menzel, Dunaj, XVIII, Schulgasse 3, 1. Stockm. 1268 18

SELLE & KARY-jev

FREDIN

Najboljše
čistilno sredstvo
za vsako boljše obnavo
rumeno in črno.
Posebno priporočljivo
za čevlje iz boxalls,
oscarla, cheureaux-
in lakovega usnja.
DUNAJ XII, 1.

CUNARD LINE.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja 3108-46

V AMERIKO.

Vsaki 14 dni vozi jo parniki, opremljeni s po dvema vija-
koma in brezžičnim brzojavom, noseči po 10.000 ton

v smeri TRST-NEW-YORK.

Pojasnila in vozne liste daje glavni zastopnik:

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: „Pannonia“ v ponedeljek, 6. avgusta 1906;
„Carpathia“ v ponedeljek, 20. avgusta 1906.

C. kr. priv. tovarna za cemeni

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdote dalje nadkrijujoči dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in spricvala

rasnih uradov in najsiovitostih tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9. 1182-19

Cook & Johnsona

ameriška

patentna kolesca za kurja očesa

(obl. varovano)

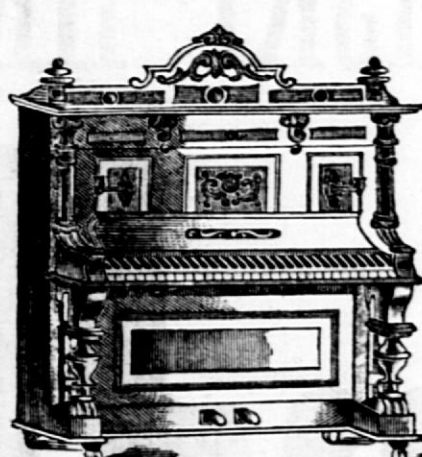
so danes edino sredstvo, ki bolečine takoj prepreči in vsak trn
gotovo odstrani. 2051-6

Sedaj najboljše sredstvo sveta proti kurjim očesom.

En kos 20 vinarjev, 6 kosov 1 krona.

Dobivajo se sedaj po lekarnah: v Ljubljani (U. pl. Trnkoczy in Piccoli), Novem mestu,
Ribnici, Metliki, Kranju, Kočevju itd., kakor po vseh lekarnah monarhije.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani
Rimska cesta št. 2. Hilserjeve ulice št. 5.

**WAR
BIN
EK-ovi**

piani so
neprekosljivi!

Prepričajte se osebno.

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, elektriški. Prodaja se tudi
na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi naposodo.
Poprave, uglasjevanja se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene,
5letna garancija. 2159 16

Hidravliške stiskalnice

Zlata svetinja

Segedin 1899

Zlata svetinja

Budapešta 1899

Zlata svetinja

Požun 1902

Za hidrav-

liške

stiskalnice

za vinski in sadni most' za velik obrat
z eno ali dvema preveznima košarama.
Stiskalnice za vino, sadno vino in sadni sok
za gonitvijo na roko, s pritiskom Herkules,
lesena ali železna gonitev.

Mlini za sadje
in grozdje,
robkalni stroji
in sušilni
aparati za
sadje

izdelujejo in razpošiljajo kot špecialiteto najnovejše konstrukcije

Ph. Mayfarth & Co.

1649-9

Dunaj, II/1

špecialna tovarna strojev za vporabo sadja.

Katalogi s podobami zastoj in poštino prosto. Vprašanja prosim pravočasno.

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

1149-10

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvale vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako skromnih cenah.

Lepo stanovanje

s tremi sobami, kuhinjo in kopalnico se takoj odda pri **A. Sušniku na Zaloški cesti.** 2380 S

Malo posestvo

v Ljubljani, v Trnovem, **Konjušne ulice**, pripravno za mesarja ali fižakarja se proda. — Izve se pri odvetniku **dr. pl. Wurzbachu na Bregu št. 20.** 2721-2

Ideal hišne gospodinje je „**Parquet-Rose**“!

Edina mast za **parketna tla** ki se da z vodo in milom izpirati, za **linolej, xyolith** in za mehki **leseni pod.**

Vsako sušenje s trdim voskom po tem odpade. Nič več črnih in zamazanih sobnih tal! Nič več prahu v stanovanju!

Glavna zaloga za Kranjsko **Ant. Krisper Ljubljana.**

Nadaljne zaloge: **Brata Eberl, Adolf Hauptmann** itd.

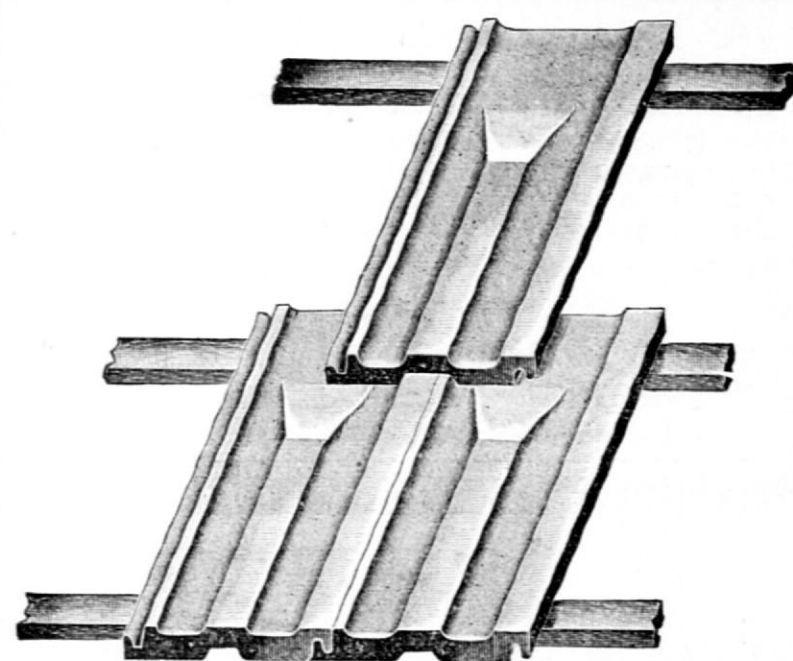
Za dela „Parquet-Rose“ se priporoča **Snažilni zavod PETER MATELIČ.** Telefon št. 155. 2717-2

Seno in slama

vse v balah, se ceno prodaja na skla dišcu, **Martinova cesta št. 10.** 974 S

Trgovina

špecerijske ali mešane stroke se kupi. Ponudbe se prosijo do 15. avgusta t. l. pod „**A. B.**“ poste restavracije Ljubljana. 2730 S

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna pečl, ponudijo vsako poljubno množino

1703-26

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel)

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v oseh kulturnih državah. Lastniki patentov: **F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.** Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki

Takojšna in najzaneslivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

„JELEN“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepi želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljše izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

2448-9

Anton Jelenec v Idriji

imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.